VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 44 Vol. LI vuosikerta Sudbury, Ont. Lauantai, huhtik. 15 p. — Saturday, Apr. 15, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

"Ulkoministeriölaki" Quebeciin

Lainlaatijakunnan istunnossa hyväksyttiin pikamarssissa lakiehdotus "Hallitusten välisestä ministeriöstä"

Quebec. — Quebecin lainlaatijakunnan istunnossa hyväksyttiin torstai-iltana ilman mitään keskustelua ehdotus laiksi "Hallitusten välisen ministeriön" perustamiseksi Quebecissa. Tämän pikakäsittelyn perustana sanotaan olleen hallitus- ja opposotiopuolueen — Union National ja Liberal puolueen — johtajien keskeinen sopimus asiasta.

Mr. Daniel Johnsonin ja Jean Lesagenin keskeisen sopimuksen perusteella ko. lakiehdotus n:o 33 käsiteltiin lainlaatijakunnan istunnossa toisessa ja kolmannessa lukemisessa vajaassa puolessa tunnissa. Sen jälkeen lakiehdotus lähetettiin lainlaadinnallisen neuvoston, Quebecin ylähuoneen hyväksyttäväksi.

Lakiehdotuksen, mikä valtuuttaa uuden ministerin (pääministeri Johnsonin) allekirjoittamaan minkätahansa sopimuken, mitä hän pitää sopivana Quebecin oikeuksien ja etujen kannalta katsoen, minkä tahansa Quebecin ulkopuolella olevan hallituksen kanssa, uskotaan saavan kuninkaallisen vahvistuksen perjantaina. Sitä sanotaan Quebecin ulkoasiainministeriön versioksi.

Välittömänä syynä lakiehdotuksen nopealle hyväksymiselle oli se, että voidaan myöntää liitto-maakunta-asiain apulaisministeri Claude Morinille täydet neuvotteluvaltuudet kun hän menee ensi viikolla Ranskaan.

Mr Morin lähtee viikonvaihteen aikana 5-henkisen valtuuskunnan johtajana Parisiin missä hän neuvottelee Ranskan hallituksen kanssa. Tämän matkan päätarkoitukseksi sanotaan Ranskan—Quebecin yhteisen komitean tavallista kokousta. Tämä yhteinen komitea muodostettiin 2 vuotta sitten käsittelemään Ranskan ja Quebecin hallitusten välisiä opetus- ja kulttuurikysymyksiä.

Toisaalta on tämän lain kiireellistä käsittelyä pidetty merkkinä siitä, että mr Morin voi tulevalla Pariisin matkallaan neuvotella joistakin uusista sopimuksista, minkä vuoksi hän tarvitsee lisävaltuuksia.

Mainittu ehdotus laiksi käsiteltiin ensimmäisessä lukemisessa helmikuun 18 pnä. Sen jälkeen ei siitä ole puhuttu juuri mitään.

Silloin kun tämä lakiesitys käsiteltiin Quebecin lainlaatijakunnassa ensimmäisessä lukemisessa, liittovaltion ulkoministeri Paul Martin ja pääministeri Lester B. Pearson antoivat lausunnon, missä korostettiin, että liittohallituksella on Canadassa kaikki valtuudet kansainvälisissä asioissa.

Quebecin pääministeri Johnson väitti silloin harhauttaviksi sellaista katsomusta, että Quebec antaa (tämän lakiehdotuksen perusteella) itselleen joitakin uusia valtuuksia ulkovaltoihin nähden.

Pääministeri Johnsonin selostuksen mukaan — ja mr Lesage on yhtynyt siihen — tämä uusi laki ei aiheuta muuta kuin vahvistaa (lakivoimaisesti) ne ulkomaiset suhteet, mitä Quebecilla on jo ulkomaiden hallituksiin.

Sen lisäksi mr. Johnson selittää, että tämän uuden ministeriön muodostamisen avulla ja perusteella tulee helpommaksi Quebecin ja Ottawan yhteistoiminta ulkopoliittisissa asioissa.

Mr. Lesage sanoi torstai-iltaisessa lausunnossa, että tämä uusi laki ei muuta Quebecin juridista asemaa vaikka se antaa lisäsyvyyttä quebecilaisten mieliin Quebecin kansainvälisestä asemasta.

Liittohallituksen huomio kiintyy saastutusongelmaan

Ottawa. — Liittohallitus harkitsee tärkeän liitto—maakuntahallitusten konferenssin koolle kutsumista käsitelläkseen saastutusvalvontaa sanoi pääministeri Pearson keskiviikkona alahuoneessa.

Hän vastasi oppositiojohtaja Diefenbakerille, joka sanoi, että International Association for Great Lakes Researchin konferenssissa oli todettu, että laajentunut ja vakava saastutusongelma on kehittynyt sietämättömälle tasolle Torontossa ja toisilla alueilla.

Norjassakin vakoilujuttu

Oslo. — Turvallisuuspoliisi ilmoitti keskiviikkona paljastaneensa erään vakoilurenkaan, joka on toiminut Pohjois-Norjassa. Tämä on ollut strategisesti hyvin tärkeä NATO-voimien alue.

Renkaan sanotaan toimineen Neuvostoliiton hyväksi ja kolme henkilöä on vangittu: 50-vuotias Haldor Lindval, 34-vuotias Selmer Ingebret Nielsen ja 51-vuotias Edmund Nielsen.

Kenraali de Gaulle peruuttamaisillaan Canadan matkansa

Pariisi. — Paris-Presse tiedoitti keskiviikkona, että presidentti Charles de Gaulle oli vähällä luopua Canadan matkasuunnitelmasta sen vuoksi kun hänen mielestään ei Vimy Ridge taistelun 50-vuotisjuhlan järjestämisessä seurattu kansainvälisiä käyttäytymistapoja.

Tätä muistojuhlaa vietettiin sunnuntaina prinssi Philipin edustaessa siellä kuningatarta. Ranskaa edusti eräs kenraali. Paris-Presse kirjoitti:

"Tämä pieni draama johtui järjestäjien virhesarjasta. Canadassa, kaksikielisessä maassa, englanninkieltä puhuvat ovat luonnollisesti anglosaksisia, monarkistisia ja räikeästi perinnäistapaisia; tätä perinnettä on työnnetty äärimmäiseen rajaan asti armeijassa, mutta sotaveteraanien keskuudessa se on vain pakkomiellettä.

"Nyt se oli juuri Canadan veteraanien asiain ministeri jonka tehtävänä oli järjestää kultahäihin verrattava juhla vielä elossaoleville veteraaneille. Kiihkeässä innossaan järjestäjät pitivät silmällä vain juhlan taloudellista menestystä ja olivat kuuroja poliittisten ministerien huomautuksille etikettivaatimuksista, mistä kaikki muu riippui.

"Kenraali de Gaullelle, joka pitää kiinni etiketeistä (käyttäyty-

(Jatkoa siv. 4)

Ruotsi ja Unkari vaativat Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamista

Yhden "rajamaakunnan" väestön enemmistö aiotaan ajaa pois kotikonnuiltaan

Budapest. — Täällä julkaisemassaan yhteisessä lausunnossa Ruotsi ja Unkari esittivät tiistaina vaatimuksen, että Yhdysvaltain tulisi lopettaa Pohjois-Vietnamin pommituksen.

Tämä lausunto Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamisen puolesta annettiin Ruotsin ulkoministeri Torsten Nillsonin kolmipäiväisen vierailun päätyttyä.

Washington. — Arviolta miljoona rauhanpuolustajaa voi osallistua kahteen suureen rauhankokoukseen ja -paraatiin New Yorkissa ja San Franciscossa lauantaina, huhtikuun 15 päivänä.

"Me amerikkalaiset voimme yhdistää rivimme ja mobilisoida voimamme lopettaaksemme tämän järjettömän sotilaittemme tappamisen ja vietnamilaisten joukkomurhaamisen," sanotaan "Lopettakaamme Vietnamin sota nyt" vetoomuksessa mikä on julkaistu edellämainittujen mielenosoitusten kutsukirjeessä.

New Yorkissa pidettävän rauhankokouksen puhujien joukossa on Rev. tri Martin Luther King, tri Benjamin Spock ja Stokely Carmichael.

Torontossa toimiva "Lopettakaamme Vietnamin sota nyt" yhdyskomitea on järjestänyt Torontossa ryhmän canadalaisia, jotka matkustavat New Yorkiin osallistuakseen siellä pidettävään rauhankokoukseen ja -marssiin.

Torontossa olevan Yhdysvaltain konsulaatin edustalle järjestetään lauantaina, huhtikuun 15 pnä kello 1.30 ip. alkava mielenosoitusvartio Vietnamin sotaa vastaan.

Saigon. — Noin 12,273 tonnin kantoinen brittiläinen tankkilaiva Amastra upposi osittain keskiviikkoaamuna räjähdyksen johdosta, jota pidetään Vietkong-partisaanien toimenpiteenä.

Amastra lossasi 15,000 tonnista helikopteri-gasoliinilastia noin 200 mailia Saigonista koilliseen olevassa Nhatrang-satamassa. Kukaan ei räjähdyksessä loukkaantunut.

Yhdysvaltain sotilasviranomaisten antamien tietojen mukaan räjähdys aiheutti laivan peräpuoleen vesirajan alapuolelle 6 x 4 jalan suuruisen aukon ja että räjähdyksen aiheutti joko muovipommi tai miina. Vietkong-partisaanit ovat käyttäneet niitä molempia puolustautuessaan yhdysvaltalaishyökkääjiä vastaan.

Amstra oli Shell Oil-yhtiön palveluksessa ja se oli tuonut lastinsa Singaporesta.

Tämän 559 jalan mittaisen laivan perän sanotaan olevan pohjassa, mutta kokkapuoli laivasta on edelleen pinnalla.

Samaan aikaan tiedoitettiin Saigonin sotilasjuntan harkitsevan suunnitelmaa, minkä perusteella Etelä-Vietnamin pohjoisimman maakunnan, Quang Trin väestön suuri osa ajettaisiin pois kotikonnuiltaan.

Tämä suunnitelma — jonka sanotaan olevan vasta keskusteluvaiheessa — sai alkunsa siitä kun isänmaan puolustajat hyökkäsivät äskettäin maakunnan pääkaupunkiin ja pitivät sitä useita tunteja hallussaan.

Saigonista saatujen tietojen mukaan suunnitelma edellyttää, että suurin osa 273,000 asukkaasta kuljetettaisiin pois tältä raja-alueelta. Alueen siviileille annettaisiin oikeus mennä Pohjois-Vietnamiin, mikä on Quang Tri maakunnan rajalla, tai muussa tapauksessa heidät kuljetettaisiin uusille asutusalueille etelään.

Tennesseen "apinalaki" voi tulla kumottavaksi

Mainitun osavaltion "apinalaki" kieltää (v. 1967) kehitysopin teorian opetuksen?

Nashville. — Tennesseen edustajahuone otti **keskiviikkona tärkeän ensiaskeleen kumotakseen suurta väittelyä aiheuttaneen tämän osavaltion "apinalain", mikä** kieltää kehitysopin teorian opetuksen kouluissa.

Lyhyen keskustelun aikana edustajahuoneen keskukseen tuotiin häkissä ollut apina. Tämän keskustelun päätyttyä ehdotus hyväksyttiin äänin 58—27 ja lähetettiin sen jälkeen senaatin käsiteltäväksi.

Mainittu apinalaki laadittiin v. 1925 ja se johti kuuluisaan Scopesin oikeusjuttuun Daytonissa, Tennesseessä. Sen oikeuskuulustelun perusteella nuori biologian opettaja, John T. Scopes tuomittiin mainitun lain loukkaamisesta $100 sakkoon, minkä maksamisesta hän kieltäytyi.

Tämä oikeusjuttu sai aikanaan maailmanlaajuista huomiota asian laadun ja myös sen vuoksi; kun neljä kertaa presidentin ehdokkaana ollut William Jennings Bryan ja kuuluisa rikosasiain lakimies Clarence Darrow olivat saman asian johdosta oikeussalissa, Bryanin ollessa syyttäjänä ja Darrowin puolustusasianajajana.

Apinalain kumoamista vaatineet edustajat perustelivat kantaansa mm. sillä, että "meidän lapsillemme opetetaan jo niin monenlaisia asioita, että heidän elämänsä haaksirikkoutuu".

Useat aikaisemmat yritykset apinalain kumoamiseksi ovat epäonnistuneet.

Berger tavoittelee ehkä NDP:n johtajapaikkaa BC:ssa

Vancouver. — Thomas Berger, 33-vuotias vancouverilainen lakimies asettunee British Columbian uuden demokraattipuolueen johtajaehdokkaaksi ensi kesäkuun alkupuolella pidettävässä puolueen vuosikokouksessa.

Mr. Berger valittiin lainlaatijakunnan jäseneksi Vancouver-Burrard vaalipiiristä viime syyskuussa pidetyissä maakuntavaaleissa. Hän ei keskiviikkona vahvistanut eikä kieltänyt aikomustaan ruveta 11 vuotta puolueen maakuntajohtajana toimineen Robert Strachanin vastaehdokkaaksi.

U THANT SAI INTIALTA NEHRUN PALKINNON

Kansainvälinen yhteisymmärrys ei voi perustua hämähäkin ja kärpäsen suhteisiin

New Delhi. — Yhdistyneet Kansakunnat järjestön pääsihteeri U Thant sanoi täällä keskiviikkona, että kansojen välinen yhteisymmärrys ei voi olla sellaista kuin on suhde hämähäkin ja kärpäsen välillä.

Ilmeisesti Yhdysvaltoihin ja Pohjois-Vietnamiin viitaten, pääsihteeri U Thant sanoi: "Selvästi on saavutettava laajemmassa määrässä yhteisymmärrystä jotta pääsisimme meidän kaikkien mielessämme olevaan toivottuun tulokseen . . . tarvittava ymmärrys ei ole vain tietoa . . . mieluimminkin tarvitaan myötämielistä tuttavuutta ja pääsyä mielipiteiden vaihtoon."

Pääsihteeri puhui heti sen jälkeen kun hän sai Intian presidentti Sarvepalli Radhakrishnanilta Jawaharlal Nehrun palkinnon. Sen arvo on 100,000 rupia, eli noin $14,000, jonka U Thant — pitäen mielessä Intian ensimmäisen pääministerin (Nehrun) kiintymyksen lapsiin — tulee lahjoittamaan New Yorkissa toimivalle YKn Kansainväliselle koululle.

Hänen puheessaan ei ollut mitään välitöntä viittausta Vietnamiin eikä merkkiä siitä, että olisi ryhdytty uusiin välitystoimipiteisiin Vietnamin sodan lopettamiseksi.

Pian tänne saavuttuaan maanantaina U Thant sanoi, että Vietnamin sota on taistelua hyvin epätasaväkisten voimien välillä ja sen lopettamisen ehtona on, jotta Yhdysvallat lopettaa Pohjois-Vietnamin pommituksen — mitä asennetta Intia täydellisesti tukee.

U Thant keskusteli vierailunsa aikana Intian ulkoministeri Mohammed Currim Chaglan kanssa Vietnamin tilanteesta sekä Intian ja Pakistanin välisistä suhteista.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Pääministeri Pearson tiedoitti torstaina, että maanantaina, toukokuun 29 päivänä suoritetaan alahuoneen täytevaalit viidessä vaalipiirissä, joista on neljä Quebecissa ja yksi Ontariossa. Kaikista näistä vaalipiireistä valittiin v. 1965 vaaleissa liberaaliedustajat. Täytevaalit suoritetaan seuraavissa paikoissa: Hull, Richelieu-Vercheres, Papineau ja Outremont-St. Jean Quebecissa, sekä Sudbury, Ont. Sudburyn vaalipiirissä sai v. 1965 vaaleissa liberaalien ehdokas 13,247 ääntä ja NDP 10,749 ja konservatiiviehdokas 5,675 ääntä.

Saigon. — Yhdysvaltain asevoimien täkäläisestä päämajasta tiedoitettiin torstaina, että amerikkalaiset menettivät viimeksikuluneen viikon aikana 177 miestä kaatuneina ja 1,345 miestä haavoittuneina. Huhtikuun 1 pnä päättyneen viikon aikana kaatui 194 amerikkalaista.

Bonn. — Länsi-Saksan entinen kansleri, 91-vuotias Konrad Adenauer on vakavasti sairaana ja heikkenee jatkuvasti. Mr. Adenauerin kerrotaan sairastuneen influenssaan ja katariin, mitkä heikentävät häntä yleisesti.

Ottawa. — Liittohallitus ryhtyi torstaina ensimmäisiin toimenpiteisiin rajoittaakseen alahuoneen keskustelua Canadan asevoimien yhdistämisasiasta. Jos alahuoneen komitea ei pääse sopimukseen keskustelujen rajoittamisesta silloin tulee hallitus esittämään ehdotuksensa tämän keskustelun lopettamiseksi. Konservatiivien toimesta on leimattu tämä toimenpide giljotiini-menetelmäksi.

El Cajon, Kalif. — Maailman yksi johtava astronomi, brittiläinen sir Bernard Lovell on ennustanut, että Neuvostoliitto suorittaa pian tärkeän avaruusmatkan, ehkä Kuun ympäri ja takaisin.

PEKINGISSA VAADITTU LIUN PUOLISON PÄÄTÄ

Peking. — Maanantaina täällä pidetty kokous ja johtajiensa ominaisuuksien puolesta "vastataisteluksi" kuvattu "taistelukokous" on selvästi tärkein sen jälkeen kun punaiset vartiomiehet ilmaantuivat Kiinan näyttämölle viime kesänä.

Kaksisataatuhatta "vallankumouksellista" oli saapunut kokoukseen, joka oli yksi monista mielenosoituksista, jotka ovat kehittyneet rituaalisiksi tuomion julistustilaisuuksiksi. Heidän arvosteltavanaan olevat henkilöt seisovat päät alas painettuina, samalla kertaa kun syyttäjät huutelevat iskulauseita voimakkaisiin äänenlaajentajiin ja toistavat jatkuvasti heidän syntejään, rikoksiaan ja väitettyjä rikoksiaan, joista kaikkein vakavin on Mao Tse-tungin aatteiden ja proletaarisen vallankumouslinjan vastustaminen.

"Vallankumoukselliset" osoittivat vihaansa huutamalla koko äänenpainollaan edessään seisoville miehille ja naisille. Päämääränä, joka avoimesti selitetään tekstisssä, on riistää yksilöiltä, joilla aikoinaan oli mittaamaton valta, vaikutusvalta ja saada heidän nimensä niin huonoon maineeseen, etteivät voi koskaan enää toivoa saavansa nauttia kansan luottamusta, joka on tarpeellinen päästäkseen vaikutusvaltaiseen ja vastuunalaiseen asemaan.

Pääasiallisena kohteena oli tällä viikolla presidentti Liu Shao-tshiin vaimo, Wang Kuang-mei. Presidentti Liu kuvataan nyt Kiinan Hrushtsheviksi.

APOLLON RAKENTAJAT TUNNUSTAVAT VIRHEEN

Washington. — "Meidän yksi suurin virheemme" on se, kun emme etukäteen tarkastaneet perusteellisesti Apollon kapselia, mikä aiheutti kolmen johtavan astronautin kuoleman, sanoo yhtiö, mikä mainitun laitoksen rakensi.

North America Aviation Inc:n edustajan John McCarthyn yllämainittu lausunto, minkä hän esitti Cape Kennedyssa tammikuun 27 päivänä tapahtuvaa onnettomuutta tutkivalle edustajahuoneen komitealle, nostatti yllätyksen aiheuttamaa hengen haukkomista kuulustelua seuraamassa olleiden keskuudessa.

North America yhtiöllä on miljardin dollarin arvoinen urakka hallituksen 23-miljardin hintaisesta kuu-matka-ohjelmasta.

Yhtiön avaruuskapseleja tuottavan osaston tutkimus- ja insinöörityön johtaja, mr. McCarthy tunnusti, että Apolloa ei oltu lainkaan kokeiltu ilman miehistöä ampumispaikalla ollen aivan sillä tavalla, minkälaiseen kokeiluun sitä käytettiin kolmen astronautin ollessa kapselissa.

Laitoksen valmistajat eivät olleet etukäteen nähneet sitä tulipalovaaraa, mikä avaruusaluksessa on silloin kun siinä on paineen alaisuudessa olevaa puhdasta happea.

North American presidentti ja yhtiön hallinnon puheenjohtaja, J. Leland Atwood sanoi, että yhtiölle ei ole milloinkaan tullut mieleen näin suuren onnettomuuden mahdollisuus.

Mr. Atwood ei maininnut mitään "socket" mutteriavaimesta, minkä jonkun työläisen väitetään jättäneen sähkölankavyyhdin sekaan Apolloon, minkä asiaa tutkinut lautakunta huomioi.

Mainittu tutkijalautakunta sanoo 3,000 sanaa käsittäneessä raportissaan, että Apollo 1 palon, missä nämä astronautit kuolivat, aiheutti todennäköisesti sähköjohdoista tullut kipinä. Lautakunnan puheenjohtaja todisti tämän olettamuksen keskiviikkona edustajahuoneen komitean istunnossa.

North America-yhtiön toimesta esitettiin asiasta kuitenkin eriävä mielipide väittäen, että laitoksen sähköjohtojen Teflon-eristysaine on niin hyvää, ettei sen läpi pääse mitään kipinää lentämään.

PAPERIRAHASTOON ON NYT SAATU $1,924.82

Lehtiemme paperitilauksen maksamiseksi saatiin viikon kuluessa jälleen 29 lahjoitusta ja niiden ansiosta kaunis rahasumma $218.32. Suurkiitos lahjoittajat!

Tämänpäiväistä yhteistulosta kaunistaa osaltaan järjestöystävien lahjoitukset: Virkkalain kotikahviaisista, Timminsistä, tuli $45.00 lahjoitus ja CSJ:n Sudburyn osaston lahjoituksesta $100.00. Kiitos järjestöystävät!

Aikaisemmin julkaistut lahjoitukset huomioiden voidaan todeta, että yli kaksituhatta dollaria maksavan paperivaunulastin maksamiseksi on jo kertynyt $1,924.82. Se on kaunis ja samalla hyvin tarpeellinen summa sanavapauden säilyttämisen hyväksi ja lisää lahjoituksia otetaan kiitollisuudella vastaan.

Lahjoituksia paperirahastoon saatiin nyt seuraavasti:

Aili ja Victor Kauppila, Toronto, Ont.	$ 4.32
Hilma Freeman, White Rock, B. C.	2.00
Toivo Boren, Richmond, B. C.	2.00
Lempi Rajala, New Liskeard, Ont.	2.00
Aili ja Matti Anderson, Sointula, B. C.	2.00
Esther ja Toby Hakala, R. R. 1, Whitefish, Ont.	5.00
Flora ja John Annala, Revelstoke, B. C.	5.00
Elina Mannila, Nipigon, Ont.	2.00
Frank Vuotila, Nipigon, Ont.	2.00
Sulo Helminen, Windsor, Ont.	3.00
Kalle Mäki, Windsor, Ont.	3.00
Matti Hietala, Windsor, Ont.	5.00
Toivo Kivistö, Windsor, Ont.	2.00
Hilma ja Victor Wanhala, Tecumseh, Ont.	4.00
Bertha ja Kalle Ahola, Connaught Station, Ont.	5.00
Martti Peltola, Connaught Station, Ont.	2.00
Heikki Heinonen, South Porcupine, Ont.	2.00
Aino Kemppainen, South Porcupine, Ont.	2.00
Helga ja Heikki Alikoski, Sault Ste. Marie, Ont.	2.00
Olga ja Kalle Hendrickson, Toronto, Ont.	2.00
Henry Koskela, Richmond, B. C.	5.00
K. Huovinen, Richmond, B. C.	1.00
Virkkalat, Timmins, Ont., järjestivät kodissaan kahviaiset paperirahaston hyväksi	45.00
Lauri P. Kauppinen, Websters Corners, B. C.	1.00
John Hakala, Haney, B. C.	2.00
Onni Jokela, Websters Corners, B. C.	2.00
CSJ:n Sudburyn osasto, Sudbury, Ont.	100.00
Signe ja Toivo Huotari, Sault Ste. Marie, Ont.	2.00
Hilja ja Eino Junnila, Willowdale, Ont.	2.00
	218.32
Aikaisemmin Vapaudessa julkaistu	1,661.80
	1,880,12
Liekin lahjoitukset	44.70
Yhteensä	$1,924.82

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:

Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25	3 kk. 3.00	USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75	Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Vietnam-protestipäivä

Lauantaina, huhtikuun 15 päivänä, on kansainvälinen protestipäivä, jolloin ympäri maailman esitetään vaatimuksia Yhdysvaltain hyökkäyssodan lopettamiseksi Vietnamissa. Eri puolilta maata saapuneet ennakkotiedot viittaavat siihen, että myös Canadasta tullaan esittämään julkisia vaatimuksia tämän epäinhimillisen ihmisteurastuksen lopettamiseksi mitä YK:n pääsihteeri U Thant sanoi ihmiskunnan historian yhdeksi raa'immaksi sodaksi.

Ei ole epäilyksiä siitä mitä canadalaisten enemmistö tästä asiasta ajattelee. Yhtenä esimerkkinä siitä voidaan pitää yhdysvaltalaisten ja neuvostoliittolaisten ylioppilaiden Torontossa äskettäin suorittamaa väittelyä Vietnamin sodasta. Tässä väittelyssä ei ollut "virallisia tuomareita". Ei siis ollut tarkoitus julistaa kumpaakaan puolta voittajaksi.

Mutta "tuomarina" oli kuitenkin koko Canadan kansa ja viime tiistaina ilmoitettiin, että noin 450:stä kirjeestä, minkä CBC-TV "Public Eye" ohjelma tämän väittelyn johdosta sai, suuri enemmistö ilmaisee käsityskannan, että "neuvostoliittolaiset voittivat", ja että tämän "voiton" perustana on valtaosalta kirjeen lähettäjien oma mielipide, että Yhdysvallat on Vietnamin kysymyksessä ehdottomasti ja auttamattomasti väärässä.

Mikäli lisätodisteita tässä asiassa halutaan, meidän tulee muistaa, että sanan varsinaisessa mielessä Canadan ammattiyhdistysliike kokonaisuudessaan ja Canadan molemmat työväenpuolueet, sellaiset suuret joukkolevikin omaavat sanomalehdet kuin esimerkiksi Toronto Globe and Mail ja Toronto Daily Star, vain kaksi tunnetuinta mainitaksemme, sekä lukemattomat muut pienemmät järjestöt, sanomalehdet ja laitokset ovat aktiivisesti vaatineet Yhdysvaltoja lopettamaan Pohjois-Vietnamin pommituksen, mikä on avain rauhanneuvottelujen aloittamiseksi.

Niin voimakkaasti on Canadan kansan enemmistön mielipide pienen Vietnamin kansan puolella ja suuren Yhdysvaltain julkeata hyökkäyssotaa vastaan, että Washingtonin talutusnuoraa oleva — ja se tosiasiassa tässä surulla tunnustettakoon — pääministeri Pearsonin hallitus joutuu tekemään huulipalvelusta Vietnamin rauhan puolesta vaikka se käytännön kysymyksissä tukeekin Yhdysvaltain hyökkäysohjelmaa.

Juuri sen seikan vuoksi kun meidän hallituksemme on n.s. "hiljaisen diplomatian" verhoon kietoutuneena kieltäytynyt julkisesti vaatimasta Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamista ja rauhanneuvottelujen aloittamista, on canadalaisten osaltaan liittyvä tämän protestipäivän viettoon ja vaadittava mahdollisimman kuuluvasti, että Ottawan tulee liittää äänensä niihin, jotka tuomitsevat Yhdysvaltain kurjan hyökkäyspolitiikan ja vaativat Vietnamin verilöylyn lopettamista v. 1954 allekirjoitetun Geneven sopimuksen pohjalla.

Ja hän hymyili

Kun iäkkäälle Saaralle ennustettiin perheen lisääntymistä, niin hän veti suunsa hymyyn. Sen johdosta kuitenkin kysyttiin, niin meille kerrotaan "Miksi hän hymyili?"

Kun Yhdysvaltain presidentti Lyndon B. Johnson saapui tiistaina Montevideoon, Uruguayhin osallistuaksen Amerikan Valtojen järjestön (OAS) jäsenmaiden valtionpäämiesten 3-päiväiseen kokoukseen, niin hänenkin kerrotaan hymyilleen, vaikka Uruguayn poliisit joutuivat tuliseen käsirysyyn Yhdysvaltain Vietnamin sotaa vastustavien mielenosoittajien kanssa. Tässä ei ole kuitenkaan syytä kysyä, "miksi LBJ hymyili". Presidentti Johnson nimittäin tiesi, että Uruguayn hallitus ei ollut jättänyt asettamasta kiveä kiven päälle taatakseen, ettei mitään vahinkoa voida hänelle tehdä. Sen lisäksi, ja tämä on tärkeätä, toisin kuin taantumusvoimiin ja pienilukuisiin anarkistien ryhmään lukeutuvat yksilöterroristit, rauhanpuolustajat, kuten kaikki työväenliikkeenkin jäsenet, ovat ehdoitta hyljänneet yksilöterrorin, koska kysymys ei ole loppujen lopuksi jostakin yksilöstä, vaan siitä hallituskomennosta, jota määrätyt yksilöt kulloinkin edustavat, ja mikä jatkuu siitä huolimatta, mitä yksilöille tapahtuu tai tapahtumatta jää.

New York Timesin kertoman mukaan Uruguayn hallitus oli etukäteen toteuttanut todella laajakantoisia toimenpiteitä presidentti Johnsonin turvallisuuden takaamiseksi . . . Mainittu lehti tiedotti maanantaina:

— Poliisit ja Uruguayn sotilaat suorittivat jalkaisin, ratsain ja autoin patrullipalvelua 3-neliömailin turvallisuusvyöhykkeellä, mikä on mäkitöyrään huipulla olevan huvilan ympäristössä, mainitun huvilan ollessa pienena Valkoisena Talona keskiviikkona alkavan huippukokouksen ajan.

Ympäristölle on sijoitettu ilmatorjuntatykistöä. Uruguaylainen hävittäjä on patrullipeluksessa niemimaan läheisellä rannikolla ja USAn laivaston tiedonantopalvelun tukilaiva on ankkuroituna kahden mailin päässä rannasta.

Eräästä lähteestä saadun tiedon mukaan konferenssipaikan, San Rafael Hotellin ja pienen Valkoisen Talon ympäristössä on ainakin 1,500 USAn salaisen palvelun miestä.

Uruguayn poliisi on tuottanut miehiä maata ja majoittanut heidät erääseen 6-kerroksiseen asuntotaloon. Yhdysvaltalaiskirjailijat ovat vuokranneet yhden koko hotellin ja useita taloja pienen Valkoisen Talon ympäristöstä . . ."

Kuten näkyy, mitään ihmeteltävää ei ole siinä, vaikka presidentti Johnson hymyilisikin uruguaylaisten mielenosoituksista huolimatta. Hyvä tietää on, että näin on menetelty, ettei mikään edesvastuuton terroristiryhmä pääse väkivallantöitä tekemään. Tämä on ehdottomasti toivottavaa siitäkin huolimatta, vaikka maailman yleinen mielipide suhtautuu täysin kielteisesti presidentti Johnsonin "toiseen Guamin" kokoukseen, minkä jälkeen hänen sanotaan suunnitelleen vierailua muihinkin Latinalaisen Amerikan maihin.

Mutta jollakin tavalla nämä laajakantoiset varovaisuus- ja turvallisuustoimenpiteet heijastavat sitä, kuinka vihattu Yhdysvaltain hallitus on omassa "takapihassaan", missä teollinen jälkeenjääneisyys ja kansanjoukkojen köyhyys johtuu välittömästi Yhdysvaltain imperialismin riisto- ja sorto-ohjelmasta.

SUOMEN AMMATTIYHDISTYSLIIKKEEN YHDISTYMISEN TIELLÄ ON PULMIA

Erkki Salomaa kysyy, onko antikommunisteja rasvattu USAn vakoilulaitoksen rahoilla?

Helsinki. — (KU). — Suomen sosialidemokraattisen puolueen puoluesihteeri Erkki Raatikainen on moneen otteeseen puhunut hyvin selväsanaisesti ja varauksettomasti vasemmiston, sosialidemokraattien ja kommunistien, yhteistyön välttämättömyydestä nimenomaan meidän oloissamme ja myös kansainvälisessä mittakaavassa. Viime sunnuntaina julkaistiin Suomen Sosialidemokraatissa hänen artikkelinsa "Avaus vasemmalle". Siinä hän painotti erityisesti, miten käytännön yhteistyötä sosialidemokraattien ja kommunistien kesken tehdään edelleen ja nimesi tärkeimmäksi erikoisalaksi työväenliikkeen joukkojärjestöt.

Kun siis on olemassa selviä ja johdonmukaisia periaatteellisia poliittisen korkeimman tason linjanvetoja, olisi sosialidemokraattisen puoluejohdon sanottava sanansa myös ammattiyhdistysliikkeen eheytymisen käytännön kysymyksistä, totesi rakennustyöläisten liiton puheenjohtaja Erkki Salomaa puhuessaan liiton putkimiesten jaoston kokouksessa viime sunnuntaina.

SDP:n JOHTO JA SAJ

Kun mistä tahansa asiasta neuvotellaan ja etsitään ratkaisua, johon molemmat puolueet voivat yhtyä, on välttämätöntä, että kummallakin puolella on täsmällisiä esityksiä, joiden pohjalla voidaan keskustella ja etsiä molempia puolia tyydyttävää ratkaisua.

Ulkopuolisen on vaikea sanoa ja tietää täsmällisesti toisen puolueen sisäisistä asioista. Voinemme kuitenkin puhua umpikujaan joutuneesta SAJ:n johtoryhmästä, jonka jäsenet kuuluvat sosialidemokraattiseen puolueeseen. He pitävät yhtenäisen ammatillisen keskusjärjestön syntymistä omana tappionaan. Suomen sosialidemokratian poliittisella johdolla on varmasti vaikeuksia, kun se yrittää selvitellä välejä tämän ryhmän kanssa. Uskon, että sosialidemokraattisen puolueen johdossa ollaan yleisesti sitä mieltä, että kysymys ammatillisesta yhtenäisyydestä, liikkeen eheyttämisestä on ratkaistava lähitulevaisuudessa. Siihen liittyvä keskinäinen välienselvittely on kuitenkin vaikea prosessi.

SAJ:n ANTIKOMMUNISMI

SAJ:tä perustettaessa oli kansainvälisillä antikommunistisilla tunnuksilla keskeinen sija. Silloin ja myös tänä päivänä ne liittyvät eri maissa äärimmäiseen oikeistolaisuuteen ja taantumuksellisuuteen. Sosialidemokraattisen puoluejohdon loitontaminen SAJ:n johdon linjasta liittyy olennaisesti sosialidemokraattisen puolueen sisällä tapahtuneisiin ulkopoliittisiin uudelleenarviointeihin ja sen mukaisiin esiintymisiin mm. Sosialistisen Internationaalin piirissä.

Amerikkalaisperäinen antikommunismi ja kaikki mitä siihen sisältyy, ei ole missään maassa ja vielä vähemmän Suomessa työväenluokan etujen mukaista. Siksi uudet asenteet ovat merkittäviä Suomen työväenluokan näkökulmasta tarkasteltuina.

USA:n VAKOILUVAROJA HAJOTUSTYÖHÖN

Amerikan Yhdysvaltojen tiedustelulaitoksen CIA:n toimintaa koskevat paljastukset sivuavat myös Suomen ammattiyhdistysliikettä.

Viime kuukausina julkisuuteen tulleet tiedot palauttavat mieliin ne ajat, jolloin kansainvälistä ammattiyhdistysliikettä hajotettiin. Silloin tiedoitettiin aivan avoimesti, miten Amerikan Yhdysvaltojen ns. Marshall-varoista luovuttiin satoja miljoonia ammattiyhdistysliikkeen hajottamistarkoitukseen. Porvarillisessa lehdistössä mainittiin mm. 160 miljoonan silloisen dollarin peruspääomasta.

Nyt on julkisuudessa ollut tietoja, että USA:n tiedustelupalvelu CIA on vuosittain varannut 100 miljoonaa dollaria Amerikan Yhdysvaltojen ammattijärjestön, AFL-CIO:n puheenjohtaja Georg Meanyn käytettäväksi. Näitä rahoja on sijoitettu eri puolille maailmaa ammattiyhdistysliikkeen hajotustoimintaa ja Amerikan Yhdysvaltojen ulkopolitiikan linjoihin soveltuvien ammatillisten hajotusjärjestöjen perustamiseen.

Julkisuudessa on esiintynyt aikaisemmin tietoja, miten USA:n vakoiluelinten ja myös ammattiyhdistysjohtajien sormet ovat olleet pelissä erityisesti latinalaisessa Amerikassa.

Viime päivinä sanomalehdissä on ollut sitovia tietoja siitä, miten mm. Helsingin festivaalien häirintätoiminta rahoitettiin Amerikan dollareilla. Onko myös Suomen ammattiyhdistysliikkeen hajotustoimintaan saatu amerikkalaisvaroja, on mielenkiintoinen kysymys.

Kaiken logiikan nimessä USA:n vakoiluelin on tuskin jättänyt käyttämättä sille niin otollista tilaisuutta kuin Suomen ammattiyhdistysliikkeen hajaantumisilmiötä. Suomi ei ole kansainvälisessä politiikassa mitenkään syrjäinen maa. Jo naapuruus Neuvostoliiton kanssa pitää sen omassa luokassaan.

Täällä löytyy vähintään yhtä arvokkaita sijoituskohteita vakoilu- ja hajotustoimintaan varatuille dollareille kuin esim. latinalaisessa Amerikassa. On selvää, että AFL-CIO yhtä vähän kuin itse vakoiluelin CIA julkaisevat sellaisen yksityiskohtaisen tilinpäätöksen, josta eri maihin sijoitetut varat näkyisivät.

Tuskin nämä rahojen haltijat kuitenkaan ovat olleet välinpitämättömiä silloin, kun mihin tahansa maahan on ryhdytty perustamaan toista ammatillista keskusjärjestöä, joka omaksuu amerikkalaisperäiset kylmän ja kuuman sodan tunnukset ja kaikki sen mukaiset kommunisminvastaiset fraasit. Ehkä tulevaisuudessa kuulemme ja tiedämme näistä asioista enemmän. Kiistaton ja alaston totuus Suomessa pidettyjen festivaalien häirintätoiminnasta alkaa paljastua vasta nyt. Ehkä vastaisuudessa saamme samantapaisia tietoja myös Suomen ammattiyhdistysliikkeen hajotustoiminnasta.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Antti Pitkänen, Port Arthur, Ont., täyttää keskiviikkona, huhtikuun 19 pnä 78 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Kirjeitä

KALJUPÄISYYSKIN ON MUODISSA

On mielenkiintoista havaita, että monet nykyajan villitykset ovat lähtöisin vanhoillisesta Englannista. Sieltä ovat kotoisin Beatlesit, jotka saavat nuorison hurmioitumaan niin, että tunnustavat itsekin: — En kuullut mitään heidän esityksestään, kun minun oli niin huudettava . . .

Englannista on kotoisin myös minihame. Se on lyhimmillään vain leveänlainen vyö, jonka johdosta taas sukkatehtaat kukoistavat. Tuskin minihameen keksijä itsekään uskoi minkälaisen muotivillityksen hän sai aikaan kun omien sanojensa mukaan — vain hameitten helmaa lyhentämällä pyrki päästämään nuorison massamuodista. Tämä "päästäminen" sai niin valtavan vaikutuksen, että sen pakon edessä oli taivuttava maailman kuuluisimmat muotikeskuksetkin, tosin vastahakoisesti, mutta raha kelpaa kaikille.

Nyt on moitittu sitä kun miehetkin pitävät minihameita eikä tunne onko kysymyksessä mies vai nainen. Ei ole pitkää aikaa siitä kun valitettiin sitä, että kaikki kulkevat puettuna kuin pojat, jota vaikutusta lisäsi vielä tuuhea hiuskuontalo.

Mutta paras viimeksi. Lyhyet hameet ovat luoneet minikäsitteen. Oletteko kuulleet, että kaljua päätäkin sanotaan jo "minitukaksi"? Ties, vaikka se saisi yhä enemmän nuoria miehiä — ja miksikä ei myös naisia — ajamaan päänsä aivan kaljuksi. Muutama sellainen mies on jo tullut kadulla vastaankin ja vieläpä talvipakkasella. Sehän onkin tärkeintä, että muotia seuraa mahdollisimman aikaisin.

Sivistyksen häntäpääläinen.

Sos.dem nuoret toivovat voittoa kommunisteille

Helsinki. — Toivomme kommunistien voittoa Etelä-Vietnamissa, sanotaan Suomen sosialidemokraattisen opiskelijanuorison keskusliiton liittokokouksen hyväksymässä julkilausumassa.

Asioita on turha peitellä, kun Kansallinen Vapausrintama voittaa Etelä-Vietnam on kommunistien hallitsema. Meillä ei ole mitään moraalisia tai poliittisia vaikeuksia tämän hyväksymisessä. Me näemme, että Etelä-Vietnamissa ei ole taantumuksen ja kommunistien välissä sellaista demokraattista, sosialistista vaihtoehtoa kuin monissa muissa Aasian maissa. Siksi julistamme varauksettoman solidaarisuutemme Kansalliselle Vapausrintamalle ja toivomme sille menestystä taistelussa amerikkalaisia ja muita taantumusjoukkoja vastaan. Samoin toivomme, että Pohjois-Vietnamin kansan vastustuskyky kestää amerikkalaisten pommituksen alla, sanotaan julkilausumassa edelleen.

Liittokokous pidettiin Helsingissä 27. 3. Liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin valt.yo. Jouko Möttönen ja liiton hallitukseen sihteerinä Ilkka Ristimäki sekä Teuvo Laakkonen, Pentti Väänänen, Harri Manninen ja Aimo Koponen.

MINKÄLAINEN SUOMI ESILLÄ MONTREALISSA?

Helsinki. — Tähän asti on pidetty noin 30 maailmannäyttelyä, mutta näistä on ollut vain kolme virallista, nimittäin Pariisissa, Brysselissä ja nyt tänä vuonna Canadassa Montrealissa 28. 4.—27. 9. Pari vuotta sitten avattu ja kahtena vuotena pidetty New Yorkin maailmannäyttely ei ollut virallinen. Tämä johtui siitä, että New Yorkin näyttely pidettiin kahtena vuotena, kun virallinen maailmannäyttely saadaan pitää vain yhden vuoden aikana. Toinen tärkeä syy New Yorkin "maailmannäyttelyn" epävirallisuuteen ja samalla myös sen epäonnistumiseen oli että osanottajamaan täytyi maksaa näyttelytiloista huikea vuokra. Virallisissa maailmannäyttelyissä näyttelyalueen on oltava kaikista vuokrista ja maksuista vapaa. Luonnollisesti kukin maa maksaa omat kustannuksensa.

Nyt viisi Pohjoismaata — Suomi mukana — osallistuu yhteisellä paviljongilla, joka on jaettu viiteen osastoon, Montrealin viralliseen maailmannäyttelyyn 1967 ja näyttelyn teemana on "Ihminen ja hänen maailmansa". Luonnollisesti on jälleen kysymyksessä kaikkein suurinta maailmassa. Osanottajavaltioita on 73. Canada on luonnollisesti suurin. Sitten seuraavat USA ja Neuvostoliitto, joiden keskeistä suuruutta ei vielä voida määritellä. USA:n ja Neuvostoliiton näyttelypaviljongit ovat lähellä toisiaan sijaitsevilla saarilla. Mutta niiden yhdistämistä varten on rakennettu silta. Onkohan tämä enne paremmasta yhteistyöstä maailman kahden johtavan vallan kesken — ainakin joskus tulevaisuudessa? Näyttelyyn odotetaan saapuvan 40 miljoonaa ihmistä ympäri maapalloa. Tällä hetkellä näyttelystä on valmiina 90—95 %, joten kaikki saadaan ajoissa kuntoon. Jo nyt on tiedossa, että liikemiesten ja tavallisten ihmisten lisäksi näyttelyyn saapuu korkeita valtiollisia henkilöitä aina kuningatar Elisabetista kenraali de Gaulleen asti. Kaikessa pelaa ensi roolia suurten lukujen laki. Montrealin suunnittelu- ja rakennustöissä on ollut mukana noin 20,000 henkilöä. Luonnollisesti Montrealissa esitellään kunkin maan taloudellisia saavutuksia, mutta yhtä suuri panos on myös eri maiden kulttuurin esittelyillä. Yksin teatteri- ja musiikkialalta on mainittava, että Montrealissa järjestetään 672 tilaisuutta, joihin osallistuu 25,000 taiteilijaa eri puolilta maailmaa ja pääsylippuja näihin tilaisuuksiin arvioidaan myytävän 4,3 miljoonaa. Teatterialalta mainittakoon Bolshoi-teatteri, Milanon Scala, Théatre de Frances ja japanilainen Kubuki-teatteri. Lisäksi tulevat monet filharmoniset orkesterit ja lukuisat huippusolistit. Siellä on syntymässä valtava kirjasto ja elokuvateatteri, joissa esitellään satoja elokuvia taiteen, tekniikan, tieteen ja teollisuuden alalta.

Kustannussyistä, vaikka siis näyttelypinta-ala on vapaa vuokrista, Pohjoismaat ovat muodostaneet yhteisnäyttelyn. Tätä näyttelyä pystytettäessä eri pohjoismaiden yhteistyö on ollut erinomainen. Suomessa on ehtinyt oman näyttelyosastomme suhteen muodostua jo kaksi koulukuntaa. Toisen mielestä Suomen pitäisi rajoittua pääasiassa Pullisen kuparin, Kaipaisen fajanssin, Wirkkalan vanerin ja Simbergin ryijyjen esittelyyn. Toinen koulukunta pitää tätä naurettavana. Pääpainon pitäisi olla Suomen teollisuuden kehityksen ja tekniikan nykyisen korkean tason esittelyssä. Totuus kai lienee puolivälissä. Taiteellisten ja kulttuurellisten saavutusten esittely jäänee liian yksipuoliseksi. Kyllä omalla osastollamme on selvästi käytävä ilmi, että Suomi on korkeatasoinen teollisuusmaa. Suomi rakentaa 10 % maailman paperikoneista, sanomalehtipaperin maailman viennistä sen osuus on 10 %. Suomessa toimii Euroopan nopein voimapaperikone. Suomi on rakentanut maailman suurimmat diesel-käyttöiset sivilialukset (napajäänsärkijät). Suomesta käynnistetään maailman nykyaikaisin rauta- ja terästehdas sekä levyvalssaamokompleksi. Suomessa toimii Euroopan ainoa titaanioksiditehdas omalla raaka-ainepohjalla. Rakennusteollisuutemme kestää arvostelun osittain jopa maailman huipulla jne.

Lappalaiset ja porot, joita Suomen kansan valtava enemmistö ei ole nähnyt kuin kuvissa, on syytä jättää pois. Samoin vihta- ja nakupellesaunakohtaukset (sauna sinänsä on kyllä syytä esitellä). Sopivasti ja tasapainoisesti yhdistelemällä Suomen kulttuuri-, tekniset- ja taloudelliset saavutukset annamme oikean kuvan Suomesta, nykyaikaisena, kehittyneenä teollisuusmaana, jossa on mielenkiintoisia ja ihania turistikohteita ilman poroja ja lappalaisiakin.

— KRAS

Maailman turuilta

TODELLINEN KASKUMESTARI

"Talking Tex" Tyrrell hoippui uupuneena ulos eräästä darwinilaisesta baarista menetettyään Australian pisimmän kaskun kertojen mestaruuden kirjailija **Frank Hardylle.**

Baari oli ääriään myöten täynnä kuulijakuntaa, kun nämä kaksi kamppailivat mestaruudesta puhumalla 10,000 sanan tuntivauhdilla.

Kirjailija Hardy voitti kamppailun kertomalla tarinan kuuden hengen perheestä, joka asui jättiläiskurpitsassa. Hän löi vastustajansa kolmessa tunnissa. Vielä senkään jälkeen, kun Hardy oli julistettu voittajaksi hän ei voinut lakata puhumasta, vaan jatkoi aiheensa juontamista.

+

HYTTYSTORJUNTAA

— DDR:n Itämeren rannikon lomakeskuksissa asetetaan toukokuun ja elokuun välisenä aikana käyttöön lentokoneita ja sumutuskanuunoita hyttysten torjumiseksi. "Hyttyssota" ulotetaan tänä kesänä noin 10,000 hehtaaria käsittäville metsä- ja telttailualueille. Kylpylöitä ja leirintäalueita suojellaan "sumuesteiden" avulla hyttysparvilta.

Kolmena viime vuotena on säännöllisesti tarkkailtu yksityisillä paikkakunnilla eri hyttyslajien kehittymistä, jotta torjuntatyö voitaisiin aloittaa heti uusien yksilöiden kypsymisajan mukaisesti.

PÄIVÄN PAKINA

VAPPUJULKAISU ILMESTYY PIAN

Kevät tulee, eikä jonkun mielestä aivan liian hitaasti, mutta tulee kuitenkin ja sen myötä tulee vappu, työväen suuri kansainvälinen solidaarisuuspäivä.

Johtuen ehkä visseistä historiallisista oikuista ja myös poliittisista seikoista, Canadan ja Yhdysvaltain työtätekevät, täkäläiset kansalaisemme mukaanluettuina, ovat ikäänkuin kärrytien takana, jos verrataan vaatimattomia ja aivan liian harvoissa paikoissa järjestettäviä tilaisuuksia niihin suuriin, sytyttäviin ja innoittaviin kansanjuhliin, mitä Euroopassa sekä monissa Aasian ja Afrikan maissa järjestetään.

Mutta meillä ei ole mitään syytä, eikä oikeuttakaan, väheksyä täällä järjestettäviä vappujuhlia ja muita siihen liittyviä rientoja, sillä tulossa on aika, jolloin työväenliikkeen heikkous tältä kohdin on vain historiallisena muistona.

Jokatapauksessa voidaan ilomielin todeta, että Yhdysvaltain ja Canadan suomalaisten toimesta on tänäkin vuonna, miltei voittamattomilta tuntuneista vaikeuksista huolimatta valmistettu yhteisvoimin perinteellinen vappujulkaisu — Vappu 1967 — mikä valmistuu painosta asiamiehille ja -naisille lähetettäväksi varhain ensi viikolla (17 pnä alkavalla viikolla.)

Aikaisempaa hyvää tapaa seuraten julkaisut lähetetään ensin "pitkän matkan päässä oleville", siis ensiksi Yhdysvaltoihin, sitten Canadan lännelle ja viimeksi Ontarioon. Täten pyritään takaamaan se, että julkaisu tulee kaikille lukijoilleen osapuilleen samanaikaisesti.

Ilahduttavana seikkana ja lämpimästi toimituksen puolesta kiittäen on mainittava, että Vappu 1967 sai avustajilta entistä enemmän — kirjoituksia, — kertomuksia, kuvauksia, muistelmia ja runoja.

Mainittakoon, että julkaisun 34:sta kirjoituksesta on lähtöisin 24 (niistä 10 runoa) Vapun omilta avustajilta. Totta puhuen, julkaisun toimituksella oli runsauden pulaa sikäli, että muutamia hyviä kirjoituksia ja kuvia oli jätettävä pois nimenomaan tilanpuutteen takia. Nämä olosuhteiden pakosta pois jääneet hyvät kirjoitukset julkaistaan sanomalehdissämme tai palautetaan kirjoittajalle säilytettäväksi johonkin muuhun tarkoitukseen.

Julkaisun sisällön vaihtelevaisuuden ja ajankohtaisuuden takaamiseksi on varattu muutamia hyviä artikkeleita, joitakin hauskoja kertomuksia ja kuvauksia, pieni jännäri ja muuta ainehistoa nimenomaan siinä mielessä, että Vapun jokainen lukija löytäisi siitä jotakin "erikoista".

Suomen kultavuoden — 50 vuotisen itsenäisyyskauden kannalta katsoen on erikoisesti mainittava suomalaisesta Kansan Tietokirjasta lainattu kirjoitus "Itsenäinen Suomi 50-vuotias", missä historiallisten tosiasiain ja asiakirjojen perusteella osoitetaan työtätekevien ja erikoisesti järjestyneen työväenliikkeen antama korvaamattoman arvokas panos maan itsenäisyyden saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi. Se on kirjoitus, jota voimme suositella kaikille kansalaisillemme ja jonka lukemista ei pidä kenenkään sivuuttaa.

Julkaisun monipuolisuudesta saadaan jonkinlainen käsitys sen sisältöluettelon perusteella:

Vapputervehdys, W. E.; Kaksi kevättä, Ester Kaustinen; Mummon tarina, Lyyli Falke; Kunnia ajalle, Perän Vertti; Vaari, Guy de Maupassant; Kun Julkusesta tuli mylläri, M. Kari; Kevään ja rauhan juhla, S.; Tarina Mammasta, Hämeen Tyttö; Nuoruus ja hulluus, Pohjolan Tyttö; Vappumuistelma 50 vuoden takaa, M. S.; Vappujuhla, Hulda River; Guyana; Ajan kirja, Hautapoika; Vietnamin murhenäytelmä, G. M. Wästilä; Kaksi maratonia, Tekonimus; Vappu Mainen kämpällä Teuvan Poika; Uusi kevät, Sohvi; Muistelmia menneiltä ajoilta, E. S. Waahto Vappu, H. M. Mäkelä; "Hurrikaani" Jamaikassa, Leo Fabritius; Itsenäinen Suomi 50-vuotias; Viidakkoväen polku, H. D. M.; Alkäämme heitä unhoittako, L. S.; Kulttuuriperinteistä, Maiju Wäisänen; Muorin rukki, Fliinttiläinen Kaunis on kevät, Tyyne Alina; Vappu yli 60 vuoden takaa, H. H.; "Utina oppaa ja iiti puuoo", Katri; Billy Grahamin toinen tuleminen; Perun tragedia, Leo Pelho; Tuhoavien myrskyjen arvoitus; Laulu toukokuulle; Skotland Yard selvitti; Valtion tukea Suomen puolueille.

Palstatilan loppumisen vuoksi on nyt tyydyttävä vain mainintaan, että julkaisussa on 48 sivua ja yli 20 kuvaa sekä komea kansikuva ja kustannusten jatkuvasta noususta huolimatta hinta vain $1.00.

Sanotaan ettei itku auta markkinoilla — eikä kaiketi kirjallisuuskaupassakaan. Uskomme kuitenkin, että asiamiehet ja -naiset sekä lukijat antavat ainakin osaltaan anteeksi julkaisun pienen myöhästymisen mikä johtui vaikean sairastapauksen pahentamasta muutenkin kireästä työvoimatilanteesta.

Uskomme, että Vappu 1967 on julkaisu, jonka kannattaa ostaa — ja lukea. — Känsäkoura.

SOTA ILMAN RINTAMALINJAA

Eversti-V. Moltshalov tarkastelee amerikkalaisten viidakkosodan taktiikkaa Etelä-Vietnamissa

Amerikkalaiset joutuvat käymään sotaa Etelä-Vietnamissa olosuhteissa, joissa ei missään ole selvää rintamalinjaa, selustaa eikä sivustoja. Sissiarmeija toimii kaikkialla toisistaan erillään olevilla alueilla. Tämä ei johdu niinkään sotatoimialueen luonteesta kuin siitä, että koko kansa on noussut taisteluun vapautukseen maahantunkeutuneista amerikkalaisista. Siksi sotakin on luonteeltaan sissisotaa.

Se sanelee myös amerikkalaisten maavoimien taktiikan. Sotatoimet ovat usein joukkojen majoituspaikkojen ja tukikohtien puolustamista tai sissien hyökkäysten torjumista. Suurten tukikohtien ympärille amerikkalaiset ovat muodostaneet jopa 50 km:n säteellä turvavyöhykkeitä, joilla huomattava osa joukoista on sidottuna passiiviseen vartiointiin. Esimerkiksi Danangin tukikohtaa suojelee 20,000 merijalkaväen sotilasta ts. kokonainen divisioona. Kullakin puolustusalueella on 2—3 kenttätykistödivisioonaa valmiina torjumaan sissien hyökkäykset Puolustuksesta huolehtivista joukoista ainakin puolet varataan väijytysvartiostoihin ja vahvasti aseistettuihin partioihin, jotka toimivat yötä päivää.

Siitä huolimatta kansallisen rintaman joukot hyökkäilevät amerikkalaisten tukikohtiin ja lentokentille. Ulkomaisten lehtitietojen mukaan sissit viime vuonna tuhosivat parisataa lentokonetta lentokentillä.

Tietenkin amerikkalaiset joukot suorittavat myös hyökkäystoimia. H y ö k käyksillään amerikkalaiset pyrkivät ahdistamaan sissit sellaisille alueille, joilta ne eivät pääse kokonaan livahtamaan motista ja joilla he itse pystyvät samaan aikaan käyttämään hyväkseen helikoptereilla siirrettyjen joukkojen tulivoimaa. Hetkellä, jolloin amerikkalaiset arvelevat vastustajiensa siirtyvän puolustukseen näihin kohdistetaan lentovoimien hyökkäysiskuja, minkä jälkeen jalkaväki aloittaa hyökkäyksen. Mutta usein maaston hyvin tuntevat sissit livahtavat pois aivan amerikkalaisten kärkipartioiden edestä ja amerikkalaiset joukot kohdistavat iskunsa jo tyhjentyneeseen paikkaan.

Viime vuonna amerikkalaiset alkoivat varsin yleisesti käyttää ns. aeromobilisia operaatioita. Niissä jalkaväkeä siirretään taistelupaikalle helikoptereilla, joista käsin myös tulitetaan vihollista, joskin esim. konekiväärituli helikopterista on havaittu melko tehottomaksi helikopterin epävakaisuuden vuoksi. Tällainen taktillinen aeromobilinen ryhmä saattaa olla muodostettu j a l k a väkikomppaniasta, jolla on vahvistuksenaan ilmavoimia, kenttätykistöä ja pioneerijoukkoja.

Aeromobilisten operaatioiden menestymisen ehtona on hyvä tiedustelu, ennen muuta ilmakuvaus. Mutta koska kameran silmä ei näe viidakon kasvillisuuden varjossa olevia kohteita amerikkalaiset ovat viime aikoina kylväneet laajoille alueille myrkkykemikaalioita lehvistön ja pintakasvillisuuden tuhoamiseksi. Tästä kärsii ennen muuta siviiliväestö.

Taannoin amerikkalainen uutistoimisto AP kertoi Etelä-Vietnamissa käytettävän tiedustelukoneissa elektronilaitteita, joilla voidaan pimeässä havaita hehkuva savuke tai välkehtivä vyöremmin solki. Kohta kun lentokoneen laitteen kuvaruutuun ilmestyy jokin välkähtävä esine, lentäjä kutsuu paikalle pommikoneet. Siksi viime aikoina onkin usein sattunut, että koneet ovat pommittaneet omia joukkoja, koska elektronikoje ei kerro, kuuluuko sen havaitsema metalliesine sissille tai jenkille.

Kun ilmatiedustelu on havainnut jollakin alueella sissejä, paikalle siirretään helikoptereilla amerikkalaisia joukkoja, jotka haravoivat maaston, järjestävät vartioinnin sekä puolustusasemat ja sitten paikalle jätetään tavallisesti Saigonin hallituksen joukoista muodostettu varuskunta. Mutta koska usein on käynyt niin, että amerikkalaisten poistuttua sissit ovat palanneet takaisin ja tuhonneet varuskunnan, varuskuntiin on ryhdytty jättämään myös amerikkalaisia.

Taistelupaikoille viidakkoon kuljetetaan helikoptereilla myös 105—155 mm:n haupitseja, ja missä on teitä, myös 203 millisiä. Samoin on ruvettu yhä enemmän käyttämään telaketjuilla varustettuja uivia panssarikuljetusvaunuja sekä tiedustelutehtäviin että joukkojen nopeisiin siirtoihin. Niihin on sijoitettu myös konekiväärejä ja kevyitä tykkejä.

USA:n lehdistössä pohditaan paljon sotatoimien käyntitapoja Etelä-Vietnamissa. Useimmat kirjoittelijoista pitävät parempaa tiedustelua joukkojen tehostettua liikkuvuutta ja ennen muuta voimistettua lentotukea ratkaisevan voiton ehtona. Mutta tuskinpa nekään keinot pelastavat amerikkalaisia maahantunkeutujia, sillä vastaavasti vapautusarmeijan taktiikka käy yhä joustavammaksi ja iskuvoima tehostuu.

Tarmolan talkoot huhtik. 29 ja 30 p.

Toronto. — Toronton osaston johtokunta päätti, että kevään ensimmäiset työtalkoot pidetään Tarmolassa tämän kuun viimeisenä viikonloppuna, siis 29 ja 30 päivinä Osaston puolesta järjestetään talkooväelle ruokaa ja toivotaankin, että saamme näin hyvän alun Tarmolan kunnostamisessa. Siellä on monta paikkaa saatava kuntoon, ennen suuria juhliamme ja jokainen meistä voi tehdä jotakin ja näin yhdessä saamme paikat hyvään kuntoon.

Torstaina toukokuun 4 pnä on meillä tarjolla mielenkiintoinen tilaisuus. Silloin Mike Wästilä, Työmies-Eteenpäin lehden toimittaja pistäytyy Don haalilla puhumassa meille mielenkiintoisista asioita. Wästilä on tunnetusti hyvä puhuja ja hänet aina otetaan ilolla vastaan Torontoon. Tilaisuus alkaa klo 8 ip.

Jos ystävillämme on varattu tavaraa "Rummage" myyntiä varten, pyydämme että tuotte ne haalille ensi tilassa, että voimme päättää myyntipäivän. Toimen naisten seuraava kokous on haalilla torstaina 20 pnä, ja siihen mennessä pitäisi kaikki tavara olla haalilla. — H.t.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Viikon vaihteessa pidettiin täällä Luoteis-Ontariossa kolme ehdokkaiden nimityskokousta tulevien Ontarion maakuntavaalien varalta.

Uuden demokraattipuolueen nimityskokouksessa Port Arthurin vaalipiiriin valittiin ehdokkaaksi mrs. May Seaman, joka on työskennellyt ylivalvojana Dawson Court vanhainkodissa. Hän on ollut aktiivinen puolueen toiminnassa, korostaen erikoisesti naisten osallistumista vaalitoimintaan. Hän on aikaisemmin miehensä rinnalla ja omalta kohdaltaan havainnut hyvin tarpeelliseksi uniotoiminnan.

Täten on NDP:n ehdokkaat nimetty kaikkiin vaalipiireissämme. Fort Williamin vaalipiirissä on uudelleen valittu varten nykyinen edustaja Ted Freeman. Uudessa Thunder Bayn vaalipiirissä NDP:n vaalipiirijärjestön muodostamisen yhteydessä viime syksynä valittiin ehdokkaaksi Jack Stokes, Schreiberista.

Uudessa Thunder Bayn vaalipiirissä liberaalipuolueen nimityskokous pidettiin sunnuntaina Geraldtonissa ja asetettiin ehdokkaaksi R. E. Rudiak. Konservatiivipuolueen nimityskokouksessa Nipigon kauppalassa nimitettiin ehdokkaaksi T. Seppälä viime lauantaina.

Jäänmurtaja Alexander Henry saapui Thunder Bayn vesille jo viime lauantaina, mutta konevian takia jäi noin 5 mailin etäisyyteen koska ei voinut rikkoa jäätä rajoitetuilla voimillaan. Korjaustöitä on suoritettu ja odotetaan Henryn uivan lähelle rantaa tiistaina, jolloin rannikkoalueella paksun jään murtaminen voi alkaa. Ainoastaan jokien, Mission ja Kam suulla on pieni pala auki. Majakkain vartijat nyt kuitenkin valmistautuvat jättämään yksinäiset asemansa.

* * *

Port Arthurin ja Fort Williamin välinen Fort William Road kunnostetaan ja laajennetaan kaupunkimme valtuuston päätöksellä. Toinen kaupunkien välikulkukatu Memorial Ave on samalla liikelaitoksien keskellä ja aina vilkasliikenteinen, mutta Fort William Road-katua kulkevat myöskin kaupunkien välisen bussiliikenteen vakituiset ja tilapäiset matkailijat, joten sen uudistaminen on ajankohtainen välttämättömyys. — ATH.

HURJA AJATUSKOE

Kööpenhamina. — Jos ihmiskunta polveutuisi noin 12,000 vuotta sitten eläneestä yhdestä pariskunnasta ja jos sen vuotuinen lisääntyminen olisi siitä lähtien ollut noin 1 prosenttia, niin maapallon väestö muodostaisi nyt pallomaisen massan, jonka läpimitta olisi useita tuhansia valovuosia ja joka laajenisi ulospäin moninkertaisella valon nopeudella.

Maapallon väestön vuotuinen kasvu on nykyisin 1,7 pros. Jos kasvu jatkuu nykyisellään tulee maailmassa olemaan 700 vuoden kuluttua neljä ihmistä neliömetriä kohti.

— **Aasian kehitysmalden** osuus maailman teollisuustuotannosta on alle 2 % vaikka tällä alueella (Kiinan kansantasavaltaa mukaan lukematta) asuu melkein kolmannes maailman väestöstä.

— **Viime vuonna Ruotsissa** katsastetuista 1,175,000 autosta ja muusta moottoriajoneuvosta, jotka olivat vuoden 1963 mallia tai vanhempia, hylättiin noin 9,000 eli 0,8 prosenttia. Edellisen vuoden hylkäysprosentti oli 1,3.

SOON KUULUMISIA

Sault Ste. Marie. — Kyllä täällä kanavien kaupungissa on jo aika pitkällä kesän tulo, sillä lunta ei ole enää juuri ollenkaan, paitsi joillakin mäkirinteillä. Kesälintujakin on jo ilmaantunut monenlaisia ja ovat täydessä pesänlaitto hommissa.

* * *

Suomalaisen Järjestön Steelton haalilla on pidetty kahdet syntymäpäiväkekkerit. Pääsiäisviikon lopulla oli Matti Huhtalan 80-vuotissyntymäpäivä. Tilaisuuteen oli kerääntynyt suuri joukko onnittelemaan Mattia. Suuret kiitokset meillä kaikilta tyttärellesi Sallille hyvin järjestetystä tilaisuudesta.

Sitten Fanni Isotalo täytti 60 vuotta. Hän itse kutsui tilaisuuteen paljon vieraita ja kaikilla oli kovasti hauskaa kun sai oikein reippaasti tanssia Eemelin soiton tahdissa. Kiitos paljon Fanni ja Hannes. Eikös olekin mukava asia kun tämä meidän haalimme on vielä ensiluokkaisessa kunnossa, jonne kaikki tervetulleita seurustelutilaisuuksiin sekä tekemään uusia tuttavuuksia toverillisessa seurustelussa. Suuret kiitokset ansaitsevat myös taloudenhoitajamme Maija ja Toivo Kolppanen kun pitävät talomme niin erinomaisessa kunnossa.

* * *

Jäänmurtaja-alus Alexander Henry saapui tänne huhtikuun 6 pnä "alajärviltä" Se on canadalaisista jäänmurtajista pienin, ollen kone 3,550 hevosvoimainen ja alus 1,763 tonnin painoinen. Varsinainen laivaliikenne odotetaan alkavan vasta kymmenen päivän kuluttua kun jäät on rikottu Port Arthuriin asti.

* * *

Osa tämän kaupungin nuorisosta antaa paljon päänvaivaa järjestyksen valvojille. Kaupungin omistaman bussiyhtiön virkailijat tiedottavat, että joudutaan käyttämään noin 20 dollaria päivässä bussien istuimien korjaamiseen. On viitetty että noin 99 prosenttia jatkokoulujen oppilaista syyllistyy bussien istuimien ja ikkunoiden rikkomiseen.

Bussien huoltajat toivovat, että henkilöt ilmoittaisivat heille, että saataisiin nuo ilkitöiden tekijät kiinni.

* * *

Viime joulukuussa synnytti eräs 12 vuoden ikäinen tyttö lapsen paikallisessa sairaalassa. Ilmeni myös, että 32-vuotias Eldon Frank Sim on asunut tytön äidin kanssa 15 vuotta ja että sillä on ja heille syntynyt 10 lasta. Kuulusteluissa ilmeni, että tämä nuori äiti ei ollutkaan syytetyn lapsi. Syyllinen tuomittiin viideksi vuodeksi Kingstonin kuritushuoneeseen sekä saamaan 10 raipan iskua — viisi kun hän tulee vankilaan ja toiset viisi kun hän vapautuu sieltä, alaikäisen tytön raiskaamisesta.

* * *

Montrealin joen mäki on noin 85 mailia täältä pohjoiseen ja tunnetaan rekkavaunun kuljettajien keskuudessa "Slaughterhouse Hill" (Teurastamo-mäki) nimellä. Tässä mäessä on ollut viimeisen kahden vuoden aikana 22 onnettomuutta. Viime helmikuussa menetti siinä yksi vaunun kuljettaja hengensä ja satoja tuhansia paunoja lihaa on mennyt vaunujen mukana tieltä metsään. Rekkavaunujen omistajat ovat kärsineet mäen takia $77.000 omaisuusvahingot. Tämä mäki on pitkä ja mutkainen, joten maantiehallitus on luvannut aloittaa pian korjaustyöt . . .

* * *

Coppercorn-kaivos on täältä noin 60 mailia Port Arthuriin päin. Siellä työskentelee noin 125 miestä ja he ovat International Mine, Mill and Smelter Workers union jäseniä. Työmiehet saivat juuri uuden työehtosopimuksen, joka takaa heille $2.60 tuntipalkan sekä tonnimaksun lisänä. Tämä kaivos tuottaa enimmäkseen kuparia.

* * *

Viime vuoden syksyllä peuran metsästysaikana sai Algoman piirissä peuran joka viides paikallinen metsästäjä eli yhteensä 457 metsästäjää. Ulkopaikkakuntalaiset saivat 131 peuraa. Tilastojen mukaan osallistui peuran metsästykseen kaikkiaan viime vuonna noin 2,700 henkilöä ja tämä summa lisääntyy joka vuosi.

* * *

Maanantaina, huhtik. 10 pnä alkoi lakko täällä Mannesmannin "tuubitehtaalla". Tehdas valmistaa saumattomia putkia, joita käytetään öljy- sekä kaasujohtoina. 96.6 pros. tuntipalkkatyöläisistä äänesti lakon puolesta. Nämä työläiset kuuluvat Steelworkers unioon. Yhtiö on luvannut 46½ sentin lisäyksen tuntipalkkaan, mutta työläiset vaativat 56½ sentin tuntipalkka lisäystä ja kolmen vuoden työehtosopimusta, kuten sovittelulautakunta on ehdottanut. Alin palkka tehtalla on nykyään noin $2 tunnilta. Tämä saksalaisperuinen yhtiö tuli tänne 10 vuotta sitten ja tämä on ensimmäinen kerta kun sen työläiset ovat joutuneet lakkotilaan.

* * *

Kova puute putkityöläisistä on syynä siihen kun Algoma terästehtaalla on uusien koliuunien valmistuminen useamman kuukauden jälessä. Suurena tekijänä tähän ammattimiesten vähyyteen on se kun Allied Chemical Canada Ltd. niminen "urakoitsija" ei ole suostunut maksamaan ruokaa ja asuntoa muilta paikkakunnilta saapuneille ammattityöläisille, jotka näin ollen joutuvat ylläpitämään kahta taloutta. Union virkailija ei sanonut käsittävänsä miksi yhtiö tästä kieltäytyy koska heillä on sellainen sopimus allekirjoitettu.

* * *

Tässä Algoman piirissä avattiin helmikuussa toinen vanhainkoti Thessaloniin. Sen rakennuskustannukset olivat $1,469,486. Tähän viimeistä mallia olevaan taloon sopii 154 vuodetta, mutta tällä kertaa ei siellä ole vielä kun vähän yli 20 hoidokkia, mutta ei kulu pitkä aika kun huomataan tilan ahtautta. Toivotamme onnea tämän uuden kodin asukkaille sekä henkilökunnalle.

* * *

Viime viikon aikana annettiin varoitus jääkalastajille, että kenellä on kalastuskämpät vielä Superiorjärvellä, niin hakekaa ne heti pois sieltä. Oli joitakin Matti-myöhäisiä joiden kalastuskämpät lähtivät jäiden mukana liikkeelle ja hävisivät sille tielle.

★ ★ ★

Sitten vielä viime perjantaina huhtikuun 7 pnä meni 64-vuotias Ernest Trudeau koettamaan kalaonneansa sillä seurauksella, että kun hän rupesi tekemään avantoa, niin hän vajosi jään läpi. Avunhuuto kyllä kuultiin, mutta mies vajosi 15 jalan syvyyteen, josta sukeltajat hänet löysivät. Tätä paikkaa sanotaan Gros Cap'iksi ja siitä oli jäänmurtaja jo mennyt Superior-järvelle.

* * *

Ja sitten muutama sana sinne Etelä-Ontarioon, Torontoon, missä ne meidän Suurjuhlat tullaan pitämään ensi kesänä elokuun ensimmäisellä viikolla. Toivomme juhlien järjestäjille terveyttä ja onnea. Kyllä me täältä sinne joukolla tullaan jos vaan ilmaa palkeissa riittää. Onnea myös Elsille ja Tomille heidän uudessa kodissaan. On mukava lukea kirjoituksiasi Elsie, anna vain tulla lisää — toivoo A. H.

TOKIOLAISIA YLI 11 MILJOONAA

Tokio. — Tokion asukasluku on ylittänyt 11 miljoonan rajan, ilmoittivat kaupungin viranomaiset torstaina.

Kaupungin asukasluku on virallisten tietojen mukaan 11,025,013 tammikuun ensimmäisenä päivänä.

TILATKAA VAPAUS!

UUSI M.S. KUNGSHOLM
TOUKOKUUN 17, 1967
NEW YORKISTA—GÖTEBORGIIN

Edelleen:
Göteborgista—Tukholmaan yöjunalla makuupaikkoineen
Tukholmasta—Helsinkiin S.S. BIRGER JARL-laivalla.

HELSINKIIN SAAVUTAAN TOUKOKUUN 27.

Turistiluokan hinnat:
New York-Göteborg, alkaen US $280.-1/2R.T.; US $295.-one way.
5 %:n *alennus* meno/paluulipusta, jos matkustatte toukok.17 ja palaatte heinäk.11. Myöhemmillä laivavuoroilla palatessa, alennus vain menolipun hinnasta.
Göteborg-Helsinki, U.S. $50.—sisaltyen tähän mm. matkat, toisen luokan makuupaikka yöjunassa Göteborg-Tukholma, toisen luokan hyttipaikka Tukholma-Helsinki sekä kaikki ateriat. Jos halutaan I luokan hyttipaikka Tukholma-Helsinki, on lisämaksu U.S. $5.—

Matkatavarat suoraan New Yorkista Helsinkiin. Matkustaja voi maksutta viedä New-Yorkista Göteborgiin raskasta matkatavaraa, arkkuja, yms. kaikkiaan 270 lbs. Ruotsin rautatiellä ja Suomen laivalla pieni lisämaksu, mikä maksetaan New Yorkin laivalaiturilla laivan lähtöpäivänä. Kaikki hyttiin menevät matkalaukut yms. menevät maksutta.

Säästätte, kun ei tarvitse maksaa hotelliyöpymisistä eikä ruoka-aterioista. Paikat New Yorkista Helsinkiin voidaan varata ja liput ostaa täällä.

Matkanjohtajana SAL:n Montrealin konttorin johtaja Mr. Carl E. Waselius ja hänen apunaan matkanemäntänä Mrs. Sylvia Aarnio New Jerseystä.

Muut laivavuorot v. 1967.

New York-Göteborg
GRIPSHOLM·
toukok. 2, kesäk. 3, kesäk. 28, heinäk. 21, elok. 16.
KUNGSHOLM, toukok. 17 elok. 26, syysk. 21, jouluk. 4.

Göteborg-New York
GRIPSHOLM,
toukok. 24, kesäk. 17 heinäk. 11, elok. 5, elok. 28, jouluk. 11
KUNGSHOLM,
kesäk. 8, syysk. 12, jouluk. 27.

Kiirehtikää tekemään paikkavarauksenne joko matkatoimistonne kautta tai suoraan

Swedish American Line
THE WHITE VIKING FLEET
Ships under Swedish Registry

MONTREAL 1, QUE., CANADA .... 465 St. John Street
VANCOUVER, B. C., CANADA .... 966 West Hastings Street
WINNIPEG 2, MAN., CANADA Dahl S.S. Agcy., 325 Logan Avenue

VAPPUTERVEHDYKSENNE VAPAUDEN VAPPUNUMEROON

TYÖVÄEN kansainvälisen juhlapäivän Vapun johdosta ilmestyy Vapaus erikoisena juhlanumerona huhtikuun 25 pnä. Vappu, toukokuun 1 päivä, on työtätekevän väestön oma juhlapäivä.

Tervehtikää tovereitanne ja ystäviänne Vapauden vappunumeron palstoilla.

Yksityiset tervehdykset 50 senttiä. Henkilökohtainen vapputervehdys erikoiskehyksessä $2.00 ja $3.00.

Tervehdysten tulee olla lehtemme konttorissa viimeistään huhtikuun 17 päivään mennessä.

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

HELEN TARVAINEN:

Canadan historiaa

(Jatkuu)

51. OSA

Canadan vallankumousaloitteet järkyttivät perinpohjaisesti Britannian hallitusta ja yleinen mielipide oli, että hallituksen pitää ryhtyä pikaisiin toimenpiteisiin jotta näin odottamattomat tapaukset eivät uusiintuisi. Lower Canadan lupakirja lakkautettiin kolmeksi vuodeksi ja British North Amerikan kuvernööri kenraaliksi, jolle annettiin rajaton määräämisvalta, lähetettiin Lordi Durham. Ensi työkseen hän erotti virasta Lower Canadan hallintovirkailijat, nimitti uudet miehet heidän tilalleen ja vapautti melkein kaikki poliittiset vangit. Viiden kuukauden aikana Durham kulki ympäri maakuntia, tutki siirtolaisten oloja, elämää ja siirtolalakeja ja työnsä tuloksena julkaisi kuuluisan raporttinsa, eli selostuksen Pohjois-Amerikan tilanteesta.

Tämän raportin pohjana oli luottamus tulevaisuuteen ja rakentavia ehdotuksia valtakunnan kehitykseen jossa kulmakivenä on näiden siirtokuntien itsehallinto. Lordi Durhamin raportti tuomitsi perinpohjaisesti koko siirtokuntahallitusten järjestelmän sellaisena kun hän sen huomasi toimivan Torontossa ja Quebecissa ja puolusti useita vallankumouksellisten vaatimuksia. Hän tuomitsi petolliset viranomaiset, huolimattomuuden kansan oloja kohtaan, huonon koulusysteemin ja ristiriitaisuuden maiden jaossa. Raportissa oli monia rakentavia ehdotuksia, joilla hänen mielestään siirtolain asukkaiden elintasoa voidaan nostaa, ja niin välttyä uusilta vallankumousyrityksiltä.

Ensiksikin hänen ehdotuksenaan oli, että Canadalle annetaan oma vastuunalainen hallitus, jonka huolena on päättää kaikki siirtokunnan sisäiset asiat, hallitus, jonka jäsenet on valittu siirtolaisten keskuudesta. Tämä oli yksi tärkein vaatimus, joka kuului myöskin patriootien ja reformipuolueen ohjelmaan. Lordi Durhamin mielestä katolisella kirkolla oli liian paljon valtaa ja liian paljon maanomistusta, sillä se omisti kaikki parhaimmat viljelyalat St. Lawrence-laaksossa, ja yhä kasvava siirtolaisuus Britannian saarilta levisi myöskin Lower Canadaan, vaatien itselleen hallituksen lupaamia maita. Huomattavin ehdotus raportissa oli että nämä kaksi Canadan maakuntaa yhdistetään yhdeksi. Tämän toimenpiteen kautta Lordi Durham toivoi, että vähitellen sammutetaan ranskalaisten kiihkeä kansallismielisyys jos heidät kiinnitetään brittiläiseen kansakuntaan. Hän uskoi, että vähitellen englannin kieli ja tavat voittaisivat Ranskan siirtolaiset puolelleen ja tulevien sukupolvien aikana Ranskan siirtolaisten kieli ja kulttuuri häviäisivät kokonaan pois. Hänen ehdotuksensa oli, että kaikki uudet lakisäädökset kirjoitetaan englannin kielellä, kaikkien hallituksen edustajien pitää olla englannin kielen taitoisia, ja että kaikissa kouluissa opetus tapahtuu hallitsevalla maan kielellä.

Lordi Durhamin raportti, jonka johdosta alkoi uusi aikakausi Britannian maailmanvallalle, ei saanut alkuun hyväksymistä kummallakaan puolella Atlantia. Englannin hallituksessa oli pelkoa, että siirtokunnille oman määräämisvallan sisäisiin asioihin antaminen tulee johtamaan valtakunnan rappeutumiseen. Upper Canadassa vanhoilliset virkailijat, joiden taloudellinen asema oli taattu perinnöllisillä hallituksen viroilla, vastustivat yksimielisesti raportin ehdotuksia. Ranskalainen väestö vastusti sitä kansalaisuutensa ja perintöoikeuksiensa puolesta, sillä ehdotukset ilmeisesti olivat heidän uskontoaan ja omaa kulttuuriaan vastaan. Kuitenkin vastuksista huolimatta Canadan Union Act hyväksyttiin heinäkuun 23 päivänä, 1840. Uusi laki yhdisti molemmat maakunnat yhden hallituksen alle, jonka päänä, Englannin kuningaskuntaa edusti kenraali kuvernööri ja lainlaatijakunta. Lainlaatijakuntaan nimitettiin 20 edustajaa, ja virka oli elinikäinen. Siirtolan eduskuntaan valittiin äänestämällä kummastakin maakunnasta neljäkymmentäkaksi edustajaa, ja äänioikeus oli ainoastaan niillä kansalaisilla, joilla oli maanomistuspaperit.

Ensimmäinen Canadan Union Parlamentti kokoontui pääkaupungiksi nimitetyssä Kingstonissa kesäkuun 14 päivä, 1841. Kenraali kuvernööriksi nimitettiin Englannista Lordi Sydenham ja ensimmäinen lainlaatijakunta oli kokonaan brittiläinen. Sydenhamin hallituksen aikana tuli Canadaan huomattavia edistyksiä, uusia teitä ja siltoja ruvettiin rakentamaan, siirtolaisille jaettiin maita oikeudenmukaisemmin ja tärkein kaikista oli laki, joka määräsi uuden kansakouluperustan, jonka mukaan kouluja aloitettiin jokaisessa kylässä ja kaupungissa ja näin taattiin siirtomaan lapsille alkeellinen koulusivistys. Kaikki verot oli ennen maksettu Britannian valtakunnalle, mutta uuden hallintojärjestelmän vaikutuksesta suurin osa veroista käytettiin oman maan rakentamiseen. Vähitellen siirtokansa voitti itselleen yhteiskunnallisia oikeuksia, mutta edessä oli vielä monta kamppailua, ennenkuin saatiin Canadaan oma "vastuunalainen hallitus", millä nimellä tarkoitettiin demokraattista eli kansanvaltaista hallitusta, tai oikeammin valtiomuotoa.

(Jatkoa)

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4914
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Turkisnahkoja halutaan
Saadaksenne korkeimmat hinnat ja nopean palvelun lähettäkää tai tuokaa kaikki turkisnahkanne minulle.
JACK LEVE
RAW FURS
Puh. 675-5431 ja 673-1904
254 Larch St. Sudbury

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

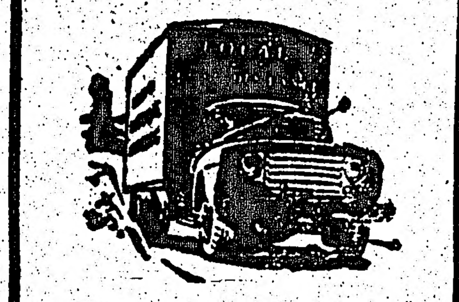
Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Yhteiset Centennial tanssit Finnish haalilla lauantaina huhtikuun 15 pnä. Tarjoilu alkaa kello 8 ja tanssi kello 9. Soittaa Lambert Vaaleat Vanhatpojat.

Kevätmarkkinatanssit pidetään Finnish haalilla lauantaina t.k. 22 pnä alkaen klo 7.30 illalla.

Melody-orkesterin harjoitukset maanantaina t.k. 17 pnä klo 7.30 i.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin klo 1—11 ip.

Sävel-kuoron harjoitukset keskiviikkona t.k. 19 pnä klo 7.30 illalla.

Orkesterilaiset kiittävät kannatuksesta

Melody-orkesterin jäsenten toimesta on pyydetty esittämään mitä sulimmat kiitokset siitä hyvästä ja toimintaa rohkaisevasta kannatuksesta, minkä orkesterin bingo torstai-iltana sai. Kiitos kaikille bingon pelaajille ja bingovoittojen lahjoittajille sekä kaikille niille, jotka tavalla tai toisella auttoivat tilaisuuden onnistumista, sanovat orkesterilaiset.

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

Ruotsin Amerikan Linjan
HUVIMATKA SUOMEEN
uudella
M. S. Kungsholm
loistolaivalla
New Yorkista toukok. 17 p.
Yöjuna Göteborgista Tukholmaan
Tukholmasta Helsinkiin s/s
Birger Jarl-laivalla toukok. 26 p.
Saapuu Helsinkiin toukok. 27 p.
Turistiluokan hinnat:
New Yorkista Göteborgiin, alkaen U.S. $280
Göteborgista Helsinkiin U.S. $50.00 sisältyen tähän mm. matkat, toisen luokan makuupaikka yöjunassa Göteborgista Tukholmaan, toisen luokan hyttipaikka Tukholmasta Helsinkiin sekä kaikki ateriat.
Matkanjohtajana Ruotsin Amerikan Linjan Montrealin konttorin johtaja Carl E. Waselius.
Tehkää paikkatilauksenne heti, osoitteella:
VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO
Nykyaikainen hautaustoimisto, omistautunut hienotunteiselle palvelulle kaikkien uskontojen traditsiooneissa.
VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME
233 Larch St. Sudbury

V. S. ALANNE
Suomalais-englantilainen SANAKIRJA
1,111 sivua — Hinta sid. $13.75
Välttämätön apuneuvo — ajanmukainen ja luotettava suursanakirja — kaikille englannin kielen käyttäjille: kirjeenvaihtajille, kääntäjille, opettajille, opiskelijoille, lehtimiehille ym.
• Noin 130,000 hakusanaa ja lausepartta, joiden avulla ratkeavat kääntäjien visaisimmatkin ongelmat.
• Suomen kielen tuoreimmillekin sanauutuuksille vastineet.
• Monipuolinen valikoima erikoisalojen ammattisanastoa varsinkin tieteen, tekniikan, kaupan ja urheilun aloilta.
Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

'Vaalissa' 15 neitoa tiedossa värikäs Centennial tanssi

Täkäläisten kansalaistemme kaikki tiet johtavat tänä lauantai-iltana Finnish haalilla pidettäviin Sudburyn suomalaisten yhteisiin Centennial tansseihin, missä kaiken muun hauskan lisäksi on "valitsijoilla" — juhlaan osallistujilla — tilaisuus antaa painavan äänensä siitä, kenestä tulee yhteinen Juhannustyttömme ensi kesänä Suomi-viikon ajaksi.

Torstai-iltaan mennessä saatujen tietojen mukaan on viisitoista sievää neitoa ilmoittautunut tähän hauskaan vaaliin, mikä toimitetaan lauantai-illan tanssien lomassa. Ja lisää ilmoittautumisia otetaan luonnollisesti kiitollisuudella vastaan.

Sisäänpääsy näihin erikoistansseihin, missä soittavat "Vaaleat Vanhatpojat", on vain $1.50 hengeltä, ja jokaisen sisäänpääsylipun yhteydessä annetaan ilmaiseksi myös äänestyslippu juhannustytön valinnan suorittamista varten.

Talonväen toimesta on järjestetty asianmukainen tarjoilu mikä alkaa tuntia ennen tanssien alkua, siis kello kahdeksalta. Ravintolasta on saatavana hyviä suolakala- ja muita voileipiä sekä luonnollisesti kahvikultaa.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa — tuokaa tuttavannekin!

Viisi-vuotias poika hukkui Junction puroon

Torstai-iltapäivällä hukkui 5-vuotas Marc Gagnon Junction-puroon, lähellä King katua. Hänen ruumiinsa löydettiin purosta parin tunnin etsiskelyn jälkeen.

Amfiteatterin urakkatarjous on hyväksytty

Kaupungin puisto- ja ajanvietekomissioni hyväksyi keskiviikkoisessa kokouksessaan Bell puistoon rakennettavan amfiteatterin kolmannen rakennusvaiheen urakkatarjouksen, mikä oli $45,519.

Hyväksytyn tarjouksen teki Nu-Style Construction yhtiö. Se oli alhaisin kahdesta tehdystä tarjouksesta.

Kolmas vaihe käsittää kaikki muut, paitsi nurmikon laittamisen, kestopäällystyksen jne.

Nämä viimeksimainitut työsuoritukset tullaan tarjoamaan erillisenä urakkana. Sen arvioidaan tulevan maksamaan $7,109, ollen mahdollinen $5,000 säästö.

— Huolimatta latinalaisen Amerikan valtavista raaka-aine- ja voimavaroista tämä alue tuottaa vain 1 %:n maailman aluminiintuotannosta.

Kenraali de Gaulle peruuttamaisillaan Canadan matkansa

(Jatkoa sivulta 1)

mistavoista) ja protokollan kunnioittamisesta, nämä edustavat hyviä käyttäytymistapoja kansojen keskuudessa. Kun häntä ei oltu kutsuttu (Vimy-juhlaan) ja kun hän sai vain sattumalta tiedon, että prinssi Philip tulee osallistumaan juhlaan, kenraali de Gaulle voi vain vaivoin mennä juhlaan itse, tai lähettää edustajansa sinne.

"Ensiksi kenraali de Gaulle piti tapahtumaa hyvin pahana ja oli vain langan varassa, ettei hän peruuttanut Canadan matkaansa. Ei mitään suurempia erimielisyysseikkoja vedetä esiin de Gaullen vieraillessa Canadassa heinäkuussa . . ."

Mies käveli ikkunan läpi

Eräs sudburylainen mies leikkautti tukkansa, maksoi parturin ja käveli ulos 8x5 jalkaisen ikkunan läpi, luullen sitä oveksi, haavoittaen oikeaa kättään.

Aurinko vaikuttaa terveydentilaamme

Auringon toiminnalla on melkoista vaikutusta ihmisten terveydentilaan, väittävät lääkärit Klara Novikova ja fyysikko Mstislav Gnevyshev.

Aurinko ei vaikuta ihmisiin suoraan vaan maan magneettisen kentän vaikutuksella, kertoivat tutkijat neuvostofyysikoiden kokouksessa. Maan magneettinen kenttä värähtelee auringosta saapuvan hiukkassäteilyn vaikutuksesta. Osa värähtelystä on jaksoluvultaan hyvin lähellä ihmisaivojen värähtelyä, joka taas määrää ihmisorganismin toimintaa.

Gnevyshevin mielestä avain siihen, missä määrin aurinko vaikuttaa ihmisten terveyteen, ja ennen kaikkea sydänsairauksiin, löydetään tutkimalla maan magneettisen kentän värähtelyä auringon toiminnan ollessa aktiivista.

Novikova esitti kokouksessa 22 vuoden aikana suoritettujen tutkimusten tuloksista, jotka vahvistavat, että auringon ollessa aktiivista sairaustapausten lukumäärä kasvaa ja kuolleisuuskäyrä nousee. Monien terveittenkin ihmisten veren ominaisuudet muuttuvat, ja sydän- ja verisuonisairaudet taas ovat yhteydessä veren kokoomukseen.

Tilatkaa Vapaus!

Viikon kuluttua on vuotuiset kevätkarnevaalit

Viikon kuluttua on Finnish haalilla yleisesti odotettu "vuosijuhla" kevätkarnevaalit, missä on iloa ja riemua koko rahan edestä perheen kaikille jäsenille.

Mistään ei ole saatavissa niin halpahintaista ja riemukasta iltaa, kuin on Finnish haalilla vietettävät kevätkarnevaalit, joita myös "markkinatansseiksi" sanotaan siksi kun sieltä on vaivaisen 25 sentin hintaisella ovilipulla mahdollisuus saada monenlaisia todella hienoja ja arvokkaita käsitöitä sekä muitakin ovipalkintoja.

Tiistai-iltana pidetyssä karnevaalikomitean kokouksessa tiedoitettiin, että ovipalkinnoiksi on tähän mennessä saatu jo yli 60 lahjoitusta — miesten ja naisten toinen toistaan hienompia käsitöitä ja muita arvokkaita esineitä.

Viime viikolla mainittujen ovipalkintojen lisäksi on saatu lahjavoitoiksi puisia kauhoja, villapeite, keinutuolimatto, sukat, Centennial tyyny, korkea keittiötuoli, puutarhatuoli, lasten kirjoituspöytä, aamutossuja 2 paria, 2 virkattua pöytäliinaa, leninkikangasta ja lisää lahjoituksia tiedetään olevan tulossa.

Tanssi alkaa — että jää aikaa ovipalkintojen jakamiselle ja tanssille — kello 7.30 illalla. Soitosta vastaa Hako-ojan poikien yhtye. Sisäänpääsy vain 25 senttiä! Ovilippuja eli "onnen lehtiä" voi kuitenkin ostaa useampiakin. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

— Makkaratikun veistäjä.

KYLLÄ BISNES KÄY, KUN ON SAUNA!

Erään englantilaisen maalaiskapakan isäntä on rakentanut asiakkaitaan varten suomalaisen saunan. Lähellä Tauntonia sijaitsevan Yarcomben majatalon isäntä Reg Bullett sanoi: "Sauna on ihmeellinen lääke kohmeloon. Sitä paitsi se tekee ihmiset janoisiksi ja nälkäisiksi . . ."

TILATKAA VAPAUS

Tehkää Suomi-matkanne BATORYLLA!
Gdynia Amerikan Linjan
suosittu matkustajalaiva
M. V. BATORY
liikennöi Montrealin, Kööpenhaminan ja Gdynian välillä.
Kulkuvuorot Montrealista:
HUHTIKUUN 29*
TOUKOKUUN 25
KESÄKUUN 29
HEINÄKUUN 26
ELOKUUN 22*
SYYSKUUN 20*
*Turistiluokan säästökauden halvin lipun hinta Montrealista Kööpenhaminaan U.S. $224.00.
Kesäkauden halvin turistiluokan lipun hinta Montrealista Kööpenhaminaan U.S. $266.00.
Kööpenhaminasta säännölliset yhteydet laivalla Helsinkiin tai junalla Tukholmaan ja siitä laivalla Turkuun tai Helsinkiin.
Tehkää paikkatilauksenne heti, osoitteella:
VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

VUOTUISET
KEVÄTKARNEVAALITANSSIT
(Markkinat)
FINNISH-HAALILLA
195 Spruce Street, Sudbury, Ontario
LAUANTAINA, HUHTIKUUN 22 PÄIVÄNÄ
alkaen kello 7.30 illalla
Soittaa RISTO HAKO-OJAN YHTYE
Yli 60 arvokasta lahjavoittoa, miesten ja naisten valmistamia käsitöitä.
Simaa ja pikkuleipiä Sisäänpääsy 25¢
KAIKKI TERVETULLEITA

Sotilas-johtajan muistoa kunnioitetaan. Entinen Canadan kenraali-kuvernööri, kenttämarsalkka Earl Alexander keskustelee tässä entisen Britannian pääministerin Harold MacMillanin kanssa, Lontoossa pidetyn erään muistotilaisuuden jälkeen.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Kuivavoi – uusi kestävä maitotuote

Kolme vuotta varastoitua, vedetöntä voita voidaan levittää leivälle ja syödä! Tämä ns. kuivavoi on tuote, jossa vettä lukuun ottamatta on kaikki voin osaset mahdollisimman alkuperäisessä muodossa. Kielissä sijaitsevan maitotaloudellisen tutkimuslaitoksen teknillinen osasto aloitti kokeet keväällä 1963, jolloin todettiin, että ruiskuttamalla nestemäistä voita tai 70—85 prosenttista kermaa spraykuivaajaan, saatiin tuote, joka sisälsi vain 0,1 % vettä. Tämä tuote oli kuivaajasta poistettaessa 80—90-asteista öljyä. Jäähdyttämällä se hyvin nopeasti 25 asteeseen, saatiin siitä vaivaamalla huoneen lämpöisessä tilassa notkea, tasaisesti levitettävä tuote.

Tätä Kielin onnistunutta menetelmää alettiin laajemmassa mittakaavassa kokeilla saman vuoden lopulla Uelzenin koemeijerissä, jossa kuivattiin 17,000 kilon varasto kesä- ja talvivoita sekä lisäksi 3,000 kg tuoretta 80-prosenttista talvikermaa. Voin sulattamisen ja kerman esilämmittämisen jälkeen seurasi kuivaus sumutinkuivurissa määrätyssä lämpötilassa kuumailmamenetelmän avulla. Spraykuivaajaan oli yhdistetty erikoislaite massan nopeaa jäähdyttämistä varten. Jäähdyttimestä valuva sitkeän näköinen voi johdettiin jähmettymisen jälkeen Mikrofix-nimiseen laitteeseen, jossa se vaivattiin notkeaksi, paksuksi massaksi. Jälkikovettumisesta huolimatta täten saatu kuivavoi muuttui huoneen lämmössä jälleen notkeaksi ja helposti leivälle levitettäväksi.

KUIVAVOIN LAATU PYSYY HYVÄNÄ

Kuten jo mainittiin, kuivavoi sisältää mahdollisimman vähän muuttuneessa muodossa kaikki voin aineosaset, mm. valkuaisen, joka säilyy olennaisesti muuttumattomana. Pitkän varastoinnin jälkeenkin kuivavoin laatu on riittävän hyvä muiden maitotuotteiden valmistamiseen. Niinpä siitä on valmistettu voita, maitoa, jäätelöä, kondensoitua maitoa sekä kahvi- ja kuohukermaa. Tuoreesta tiivistetystä kermasta valmistettujen kuivavoinäytteiden kestävyys on ollut näytteistä paras, näytteet säilyvät jopa 2—3 vuotta muuttumattomana +12 — +15 C-asteisissa varastoissa.

Kuivavoin valmistusmenetelmän keksiminen ja edelleen kehittäminen on luonut mahdollisuuden valmistaa ylijäämävoivarastoista hyvin säilyvää tuotetta, jolla on uusia menekkimahdollisuuksia kotitalouksien ja elintarviketeollisuuden piirissä. Pienten varastointikustannusten takia sitä voidaan vaikeuksitta viedä myös lämpimiin maihin.

Keväisiä töitä

Ontarion maanviljelys ja ruoka-osaston puutarhaviljelyn asiantuntijat antavat seuraavia ohjeita:

Huonekasveille voi muuttaa multaa minä vuodenaikana tahansa, mutta kevät on siihen sopivin. Melkein kaikkiin huonekasveihin saa sopivan mullan seuraavasta sekoituksesta: Seitsemän osaa multaa, yksi osa maatunutta lantaa ja kaksi osaa santaa. Pienempien kukkien istuttamiseen kehoitetaan hankkimaan multaa kaupasta, siinä on jo lannoitteet valmiina.

*

Tähän aikaan vuodesta alkaa koriste- ja varjopuissa näkyä talven aiheuttamat tuhot. Puun kuori on usein repeytynyt länsi-etelän puolelta ja sitä kutsutaankin "länsi-etelä-loukkaantumiseksi". Tämän aiheuttaa päivisin auringon lämpö ja yön viileneminen. Puun kaarna repeytyy tästä kylmänä vuodenaikana aiheutuvasta lämmönvaihtelusta. Kaikki löysä puunkuori poistetaan ja kuoreton paikka peitetään jollakin kaupasta sitä varten ostetulla aineella puun kuivamisen estämiseksi.

*

Nyt on paras aika tarkastaa kaikki ulkotöissä tarvittavat työkalut. Ruohonleikkaaja on hyvä antaa teroittaa ennen kuin tulee kevätkiireet. Haravat, lapiot ja muut on hyvä maalata samanvärisellä maalilla, että ne eroittaa kauempaakin, jos ne ovat unohtuneet jonnekin kasvullisuuden joukkoon. Huolellinen puutarhuri on tietysti kunnostanut työaseensa jo syksyllä, mutta jos se olisi jäänyt tekemättä, niin nyt on ne puhdistettava mullasta ja ruosteesta sekä sakset ja muut sitä käsittelyä kaipaavat on hyvä öljytä. Ja sitten voikin hyvällä omallatunnolla odotella todellisia kevätpäiviä, jolloin aukee taas kasvukausi ja ulkonaolon ihanuus.

Pieniä neuvoja

Liinavaatteet tulevat erittäin valkoisiksi, kun niiden kanssa pannaan kiehumaan sideharsopussissa olevia kananmunankuoria.

*

Pyyheliinojen pidikkeet on hyvä tehdä kapeasta kuminauhasta. Varsinkin käsipyyhkeissä ja lapsilla tällaiset lenkit ovat kestäviä, vaikkapa niiden varassa vähän roikkuisikin.

*

Mekaaniset keittiövälineet on silloin tällöin huollettava. Pienten myllyjen ja muiden samanlaisten laakerit sivellään glyseriinillä, joka ei anna makua ja voitelee hyvin.

*

Kun on ratkottu vanha puku ja siitä aiotaan tehdä jotakin uutta, on kappaleet hyvä pestä siten, että viimeiseen huuhteluveteen pannaan hiukan tärkkiä. Näin kangas saa uuden kuosin ja sitä on hyvä ommella.

*

Salaatin voi säilyttää pidemmän ajan tuoreena, kun se huuhdellaan ja asetetaan lasitölkkiin kannen alle.

*

Halkaistu sipuli säilyy kauan hyvänä, kun leikattuun pintaan sivellään voita.

* * *

Ravinnon viimeistelijä?

Japanissa on keksitty erikoiskone, jolla voidaan parantaa hedelmien, lihan, leipäviljan jne. ominaisuuksia. Koneen avulla voidaan ruiskuttaa myös vitamiineja. Koneen nimi on Super High-Jet.

Koneen toimintaperiaate on seuraava: ruoka upotetaan väritysnesteeseen tai mauste- ja ravintoaineita sisältäviin nesteisiin ja sen jälkeen se joutuu 100—1000 ilmakehän paineen alaiseksi. Tällä menetelmällä esim. kova ja sitkeä liha saadaan pehmeäksi ja maukkaaksi. Valmistajan mukaan konetta voidaan käyttää moniin eri tarkoituksiin. Sillä voidaan lisätä suolaa ja muita mausteita muniin, ruiskuttaa vitamiineja hedelmiin ja jyviin, myös riisiin.

TORONTON MIESLAULAJAT
KONSERTTI

Johtaja ALEX SUOSMAA
Solisti MAUNO KUUSISTO
Säestää MIRJA LAJUNEN
Eesti majalla, 958 Broadview Ave.
Lauantaina, huhtikuun 22 päivänä
kello 7.30 illalla
LIPUT $2.00